IMO
INFOTEHNOLOOGILINE
MOBIILSUSOBSERVATOORIUM

Eesti siserände suundumused 1989–2021

Tiit Tammaru
Tartu Ülikool
Teaduste Akadeemia uurija-professor

Koostöös: Kadi Kalm, Jaak Kliimask, Jānis Zālīte

Geograafiaõpetajate sügiskool „Linnastumine“
Tartu, 25.-26. november 2022

Eesti suurlinnastumist väljendab Suur-Tallinna jätkuv kasv: inimesed, majandus ja teenused koonduvad Tallinna linnapiirkonda ning ülejäänud Eesti kahaneb ja taandareneb.

Eesti Inimarengu aruanne 2020

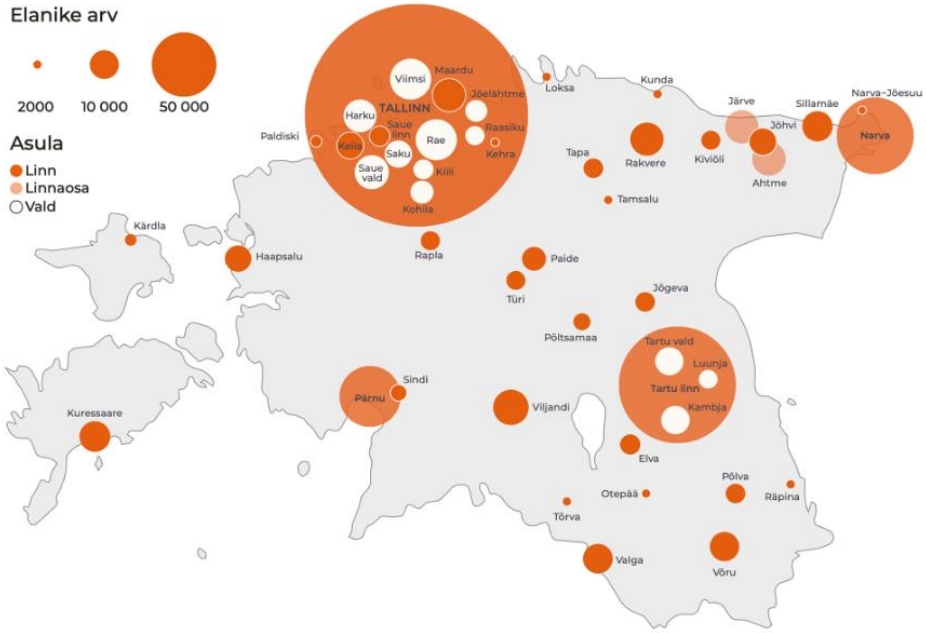

Ettekande teemad

- Kuidas on muutunud Eesti siserände suunad?
- Kuidas on muutunud rändajate rühmad?
- Kuidas on muutunud rändegeograafia?
- Kuidas on rännet mõjutanud pandeemia?

Ettekande teemad

- Siserände suundumised 1989–2021
- KOV rahvastikuprognoosid senise rände jätkudes
- Ruumilised muutused emakeele alusel

Andmed:
IMO andmetaristu

IMO
INFOTEHNOLOOGILINE MOBIILSUSOBSERVATOORIUM

Avaleht | Mis on IMO? | Taristu | Teenused | Partnerid | Uudised | Kontakt | Est | tT

IMO ühtne kasutajaportaal

Mobiilsusuuringuid toetav uuenduslik ja terviklik andmetaristu koondab erinevaid andmeid inimeste ruumilise mobiilsuse paremaks mõistmiseks

Eesti tuleviku heaks
Euroopa Liit
Euroopa Regionaalarengu Fond
Loe rohkem

Partnerid

TALLINNA ÜLIKOOL

TAL TECH

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Infotehnoloogiline Mobiilsusobservatoorium
imo.ut.ee

Ruumiüksused

- Tänased linnad ja vallad
- Kandid
- Asustuse hierarhia: linnaregioonid 2011 administratiivjaotuse alusel

Riigisisene inimeste koondumine ja hajumine

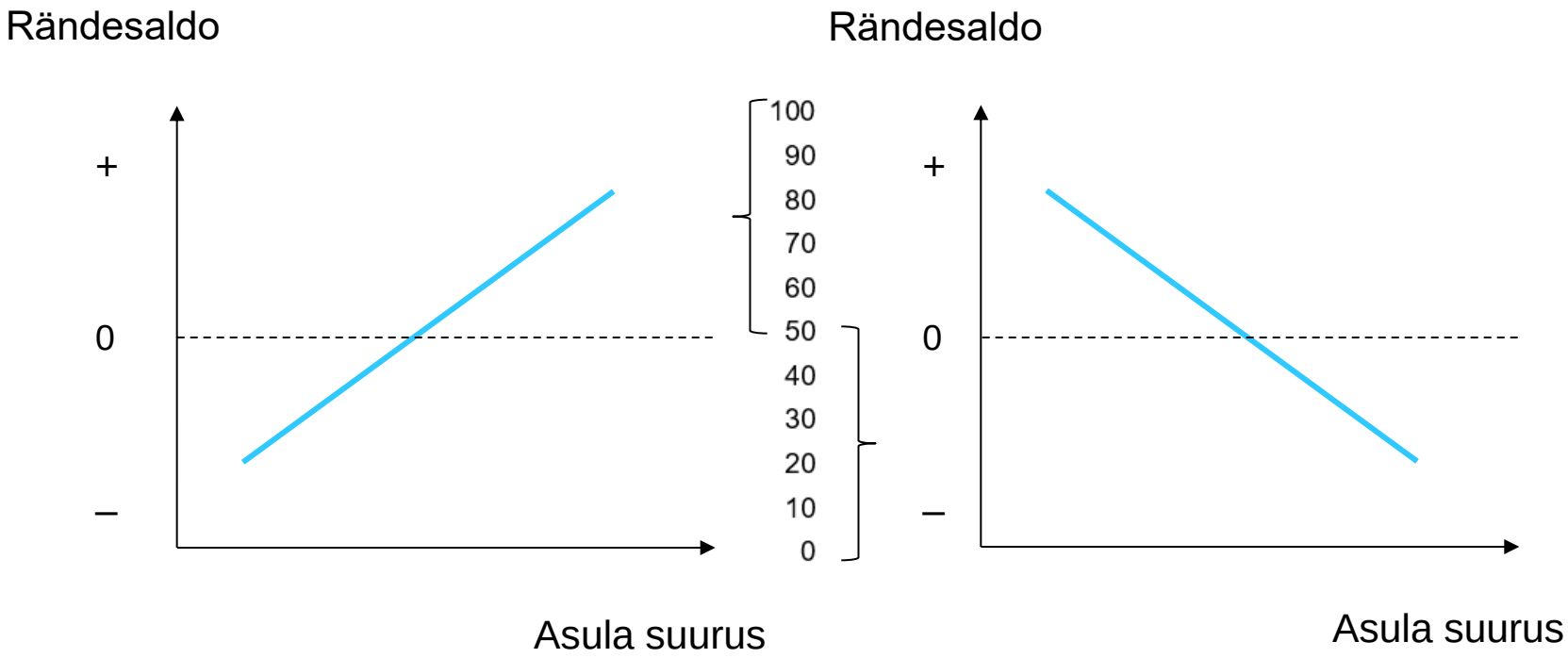

Linnastumine

Koondumine madalamatelt asustus-hierarhia tasemetelt kõrgematele

Vastulinnastumine

Hajumine kõrgematelt asustus-hierarhia tasemetelt madalamatelt

Eesti siserände suundumused: koondumine ja hajumine

Rändeintensiivsus 1989–2020

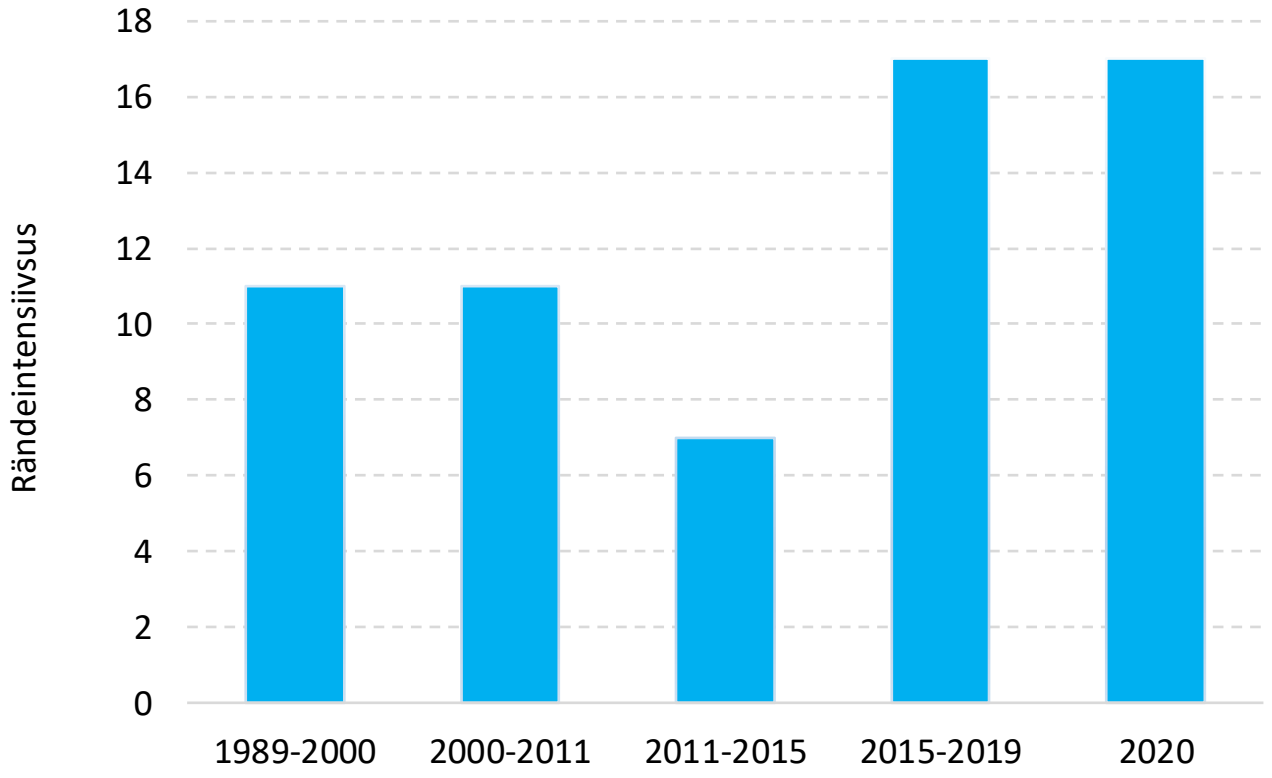

Rändesuunad 1989–2020

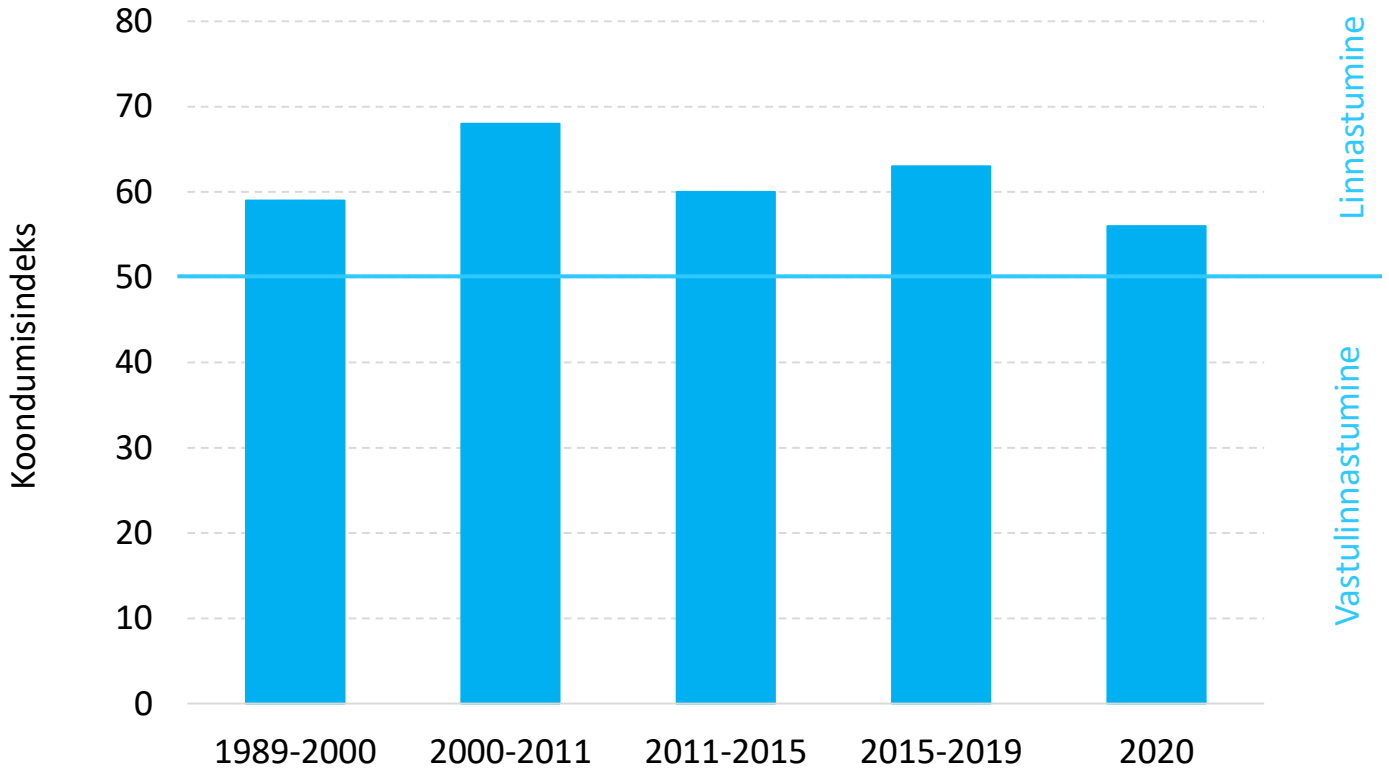

Rändesuunad 1989–2020

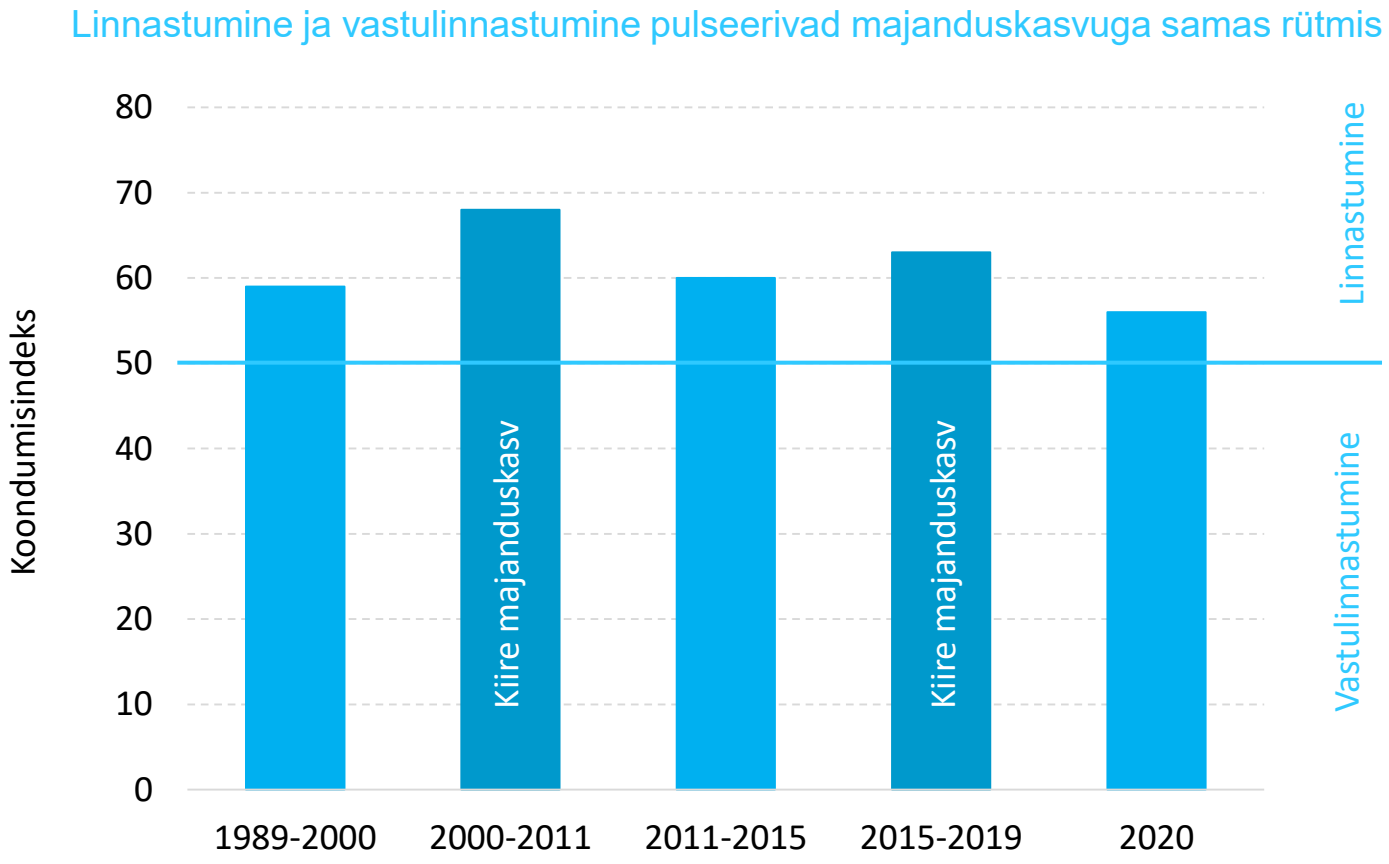

Ränne asustuse hierarhias, 1989–2000

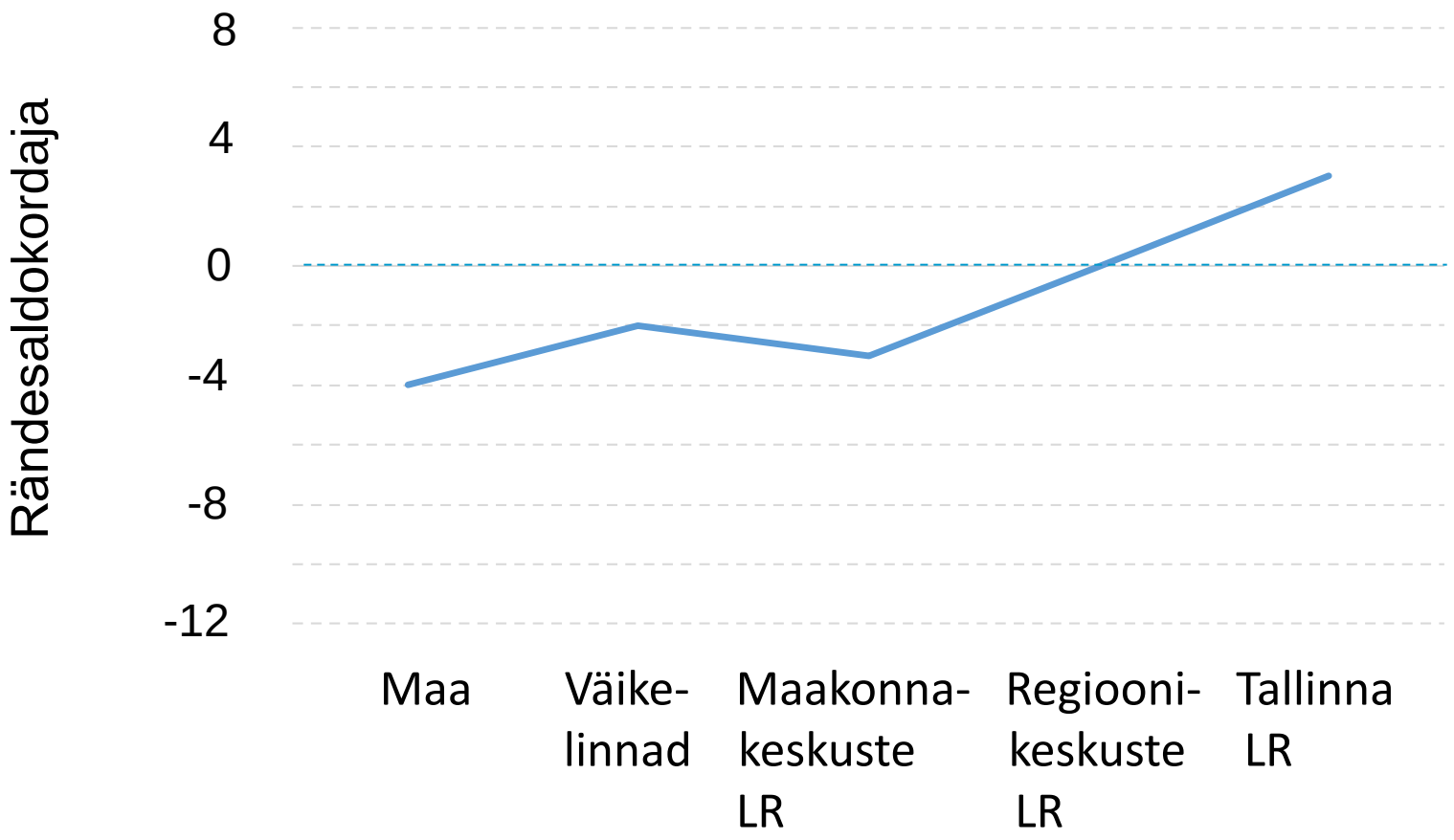

Ränne asustuse hierarhias, 2000 –2011

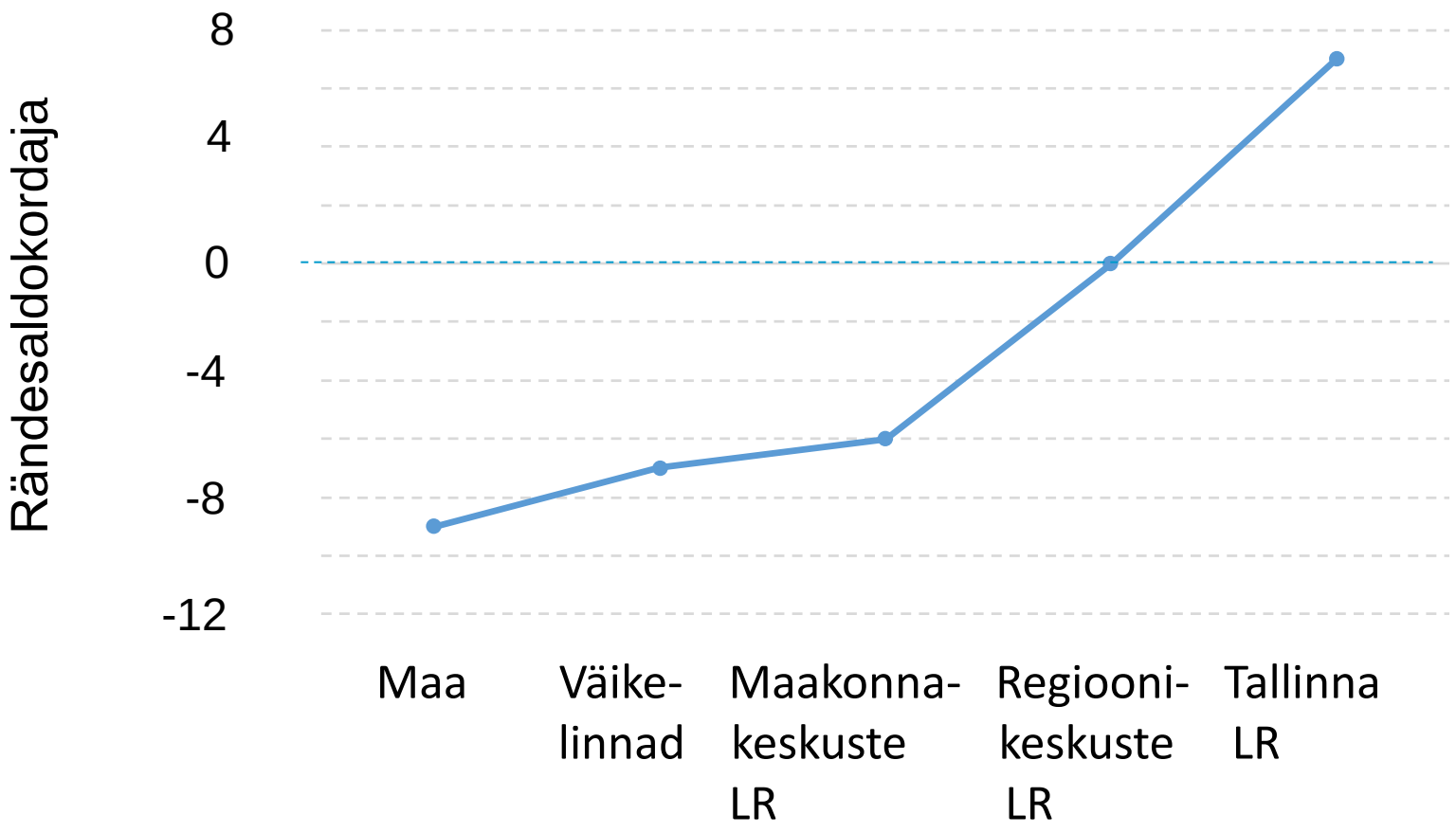

Ränne asustuse hierarhias, 2011 –2015

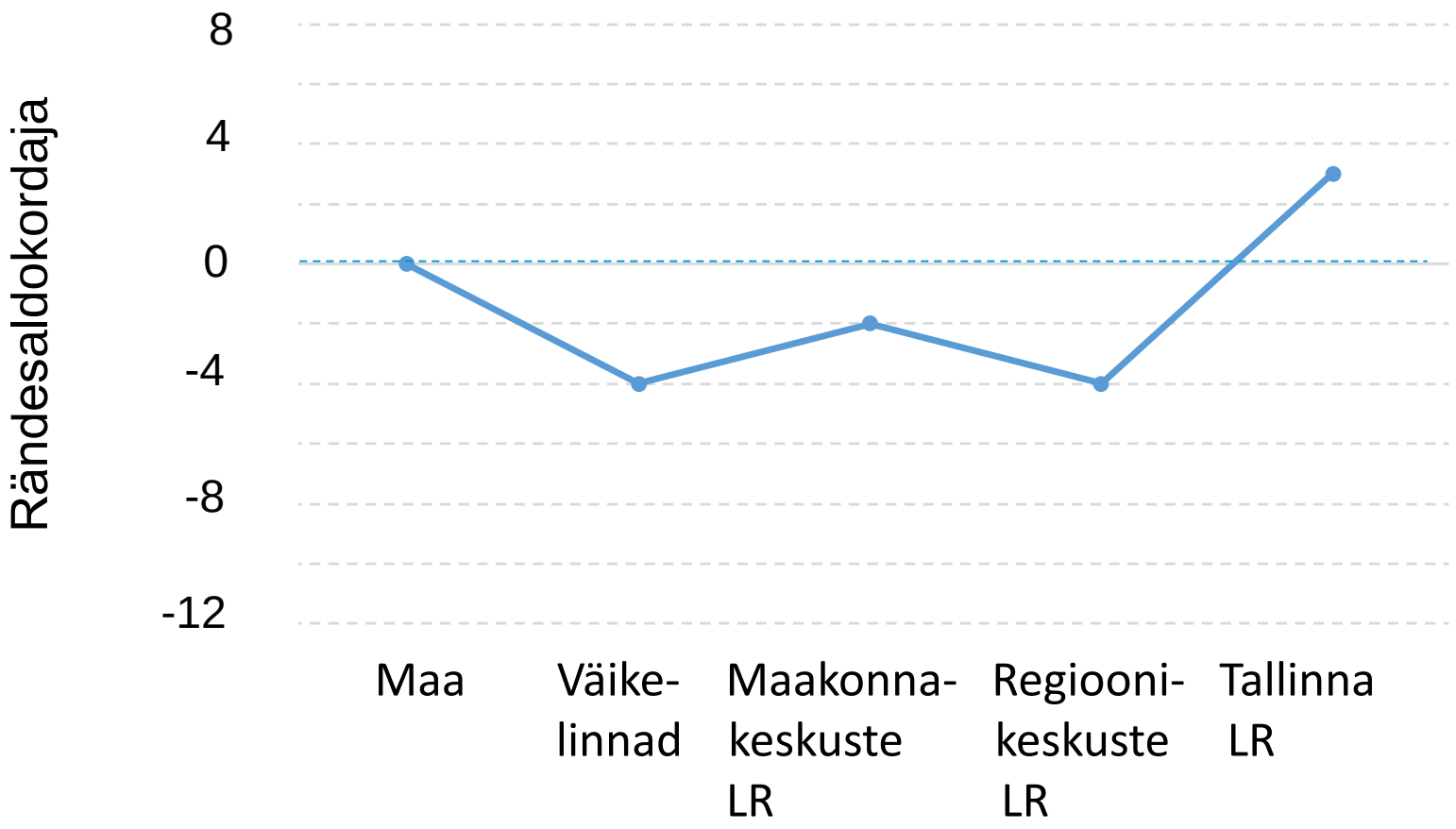

Ränne asustuse hierarhias, 2015 –2019

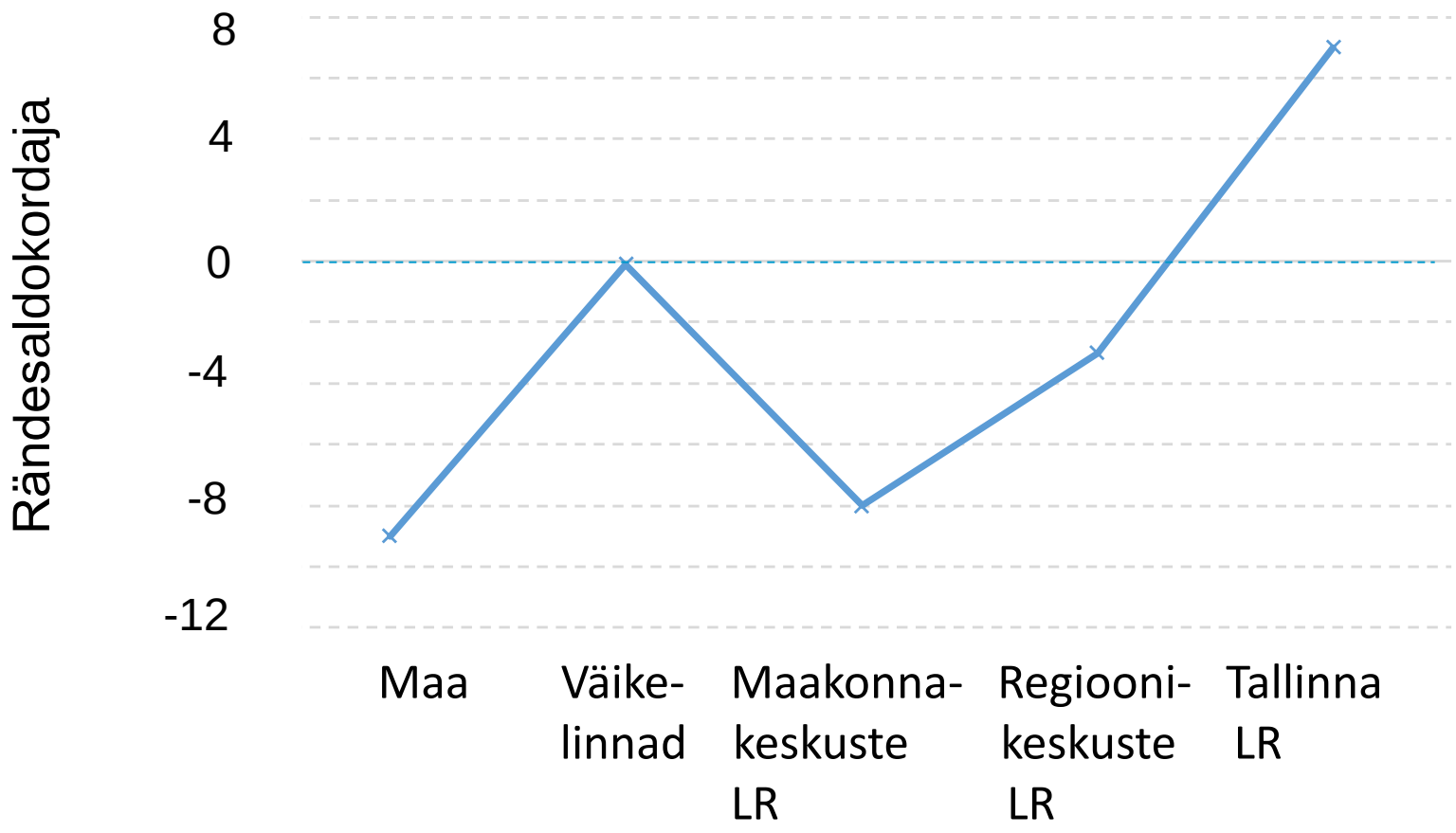

Ränne asustuse hierarhias, 2020

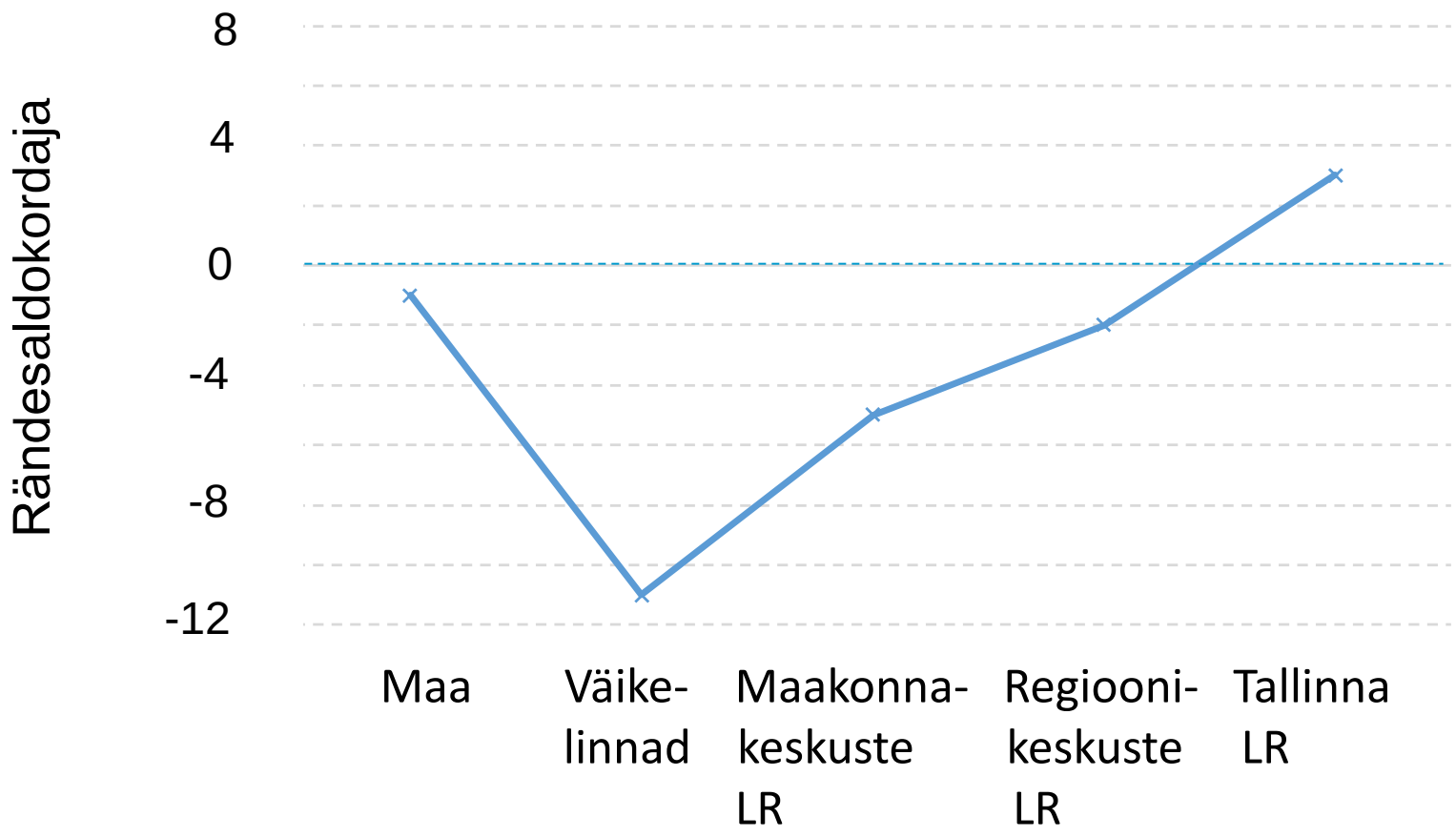

KODU

25.11.2022, 15:20

Tallinna abilinnapea tahab kolida elama keset metsa. „Ma ei leidnud siin mitte ühtegi viga!“

„Ma ei ole üldse romantik! Aga selles aastaid tühjalt seisnud majas tundsime Ursulaga mõlemad oma tulevase kodu kohe ära. Me ei leidnud siin mitte ühtegi viga!“ meenutab Kaarel Oja Vilkeni taluga kohtumise tunnet. Näitleja Ursula Ratasepp ütleb, et tema hing lausa laulab sealses pärapõrgus, kust keegi teda üles ei leia.

Maire Aunaste

151

Pool Vilkeni talu krundist on õunapuuaed ligi 50 puuga. „Õunapuude lõikamisest meeldivamat tegevust pole ma veel leidnud,“ ütleb Kaarel Oja.

FOTO: DAISY LAPPARD | DELFI MEEDIA

TELLIJALE AVATUD

On kodusid, mis ei tahagi, et võõras neid üles leiaks. Mina seiklesin ühel ilusal pühapäeval Raplamaa ja Pärnumaa piiril, nii et mul polnud aimu ka, kus ma olen või kuhu välja jõuan. Teeots, kust oleksin pidanud ära keerama, peitis ennast osavalt nagu kriimu näoga laps, kes ei taha pesema minna.

Tallinna Linnateatri näitleja Ursula Ratasepp ja Tallinna abilinnapea Kaarel Oja koos laste Jaakob Eiki ja Lauritsaga oma Vilkeni talus.

FOTO: DAISY LAPPARD | DELFI MEEDIA

Muutused siserände geograafias

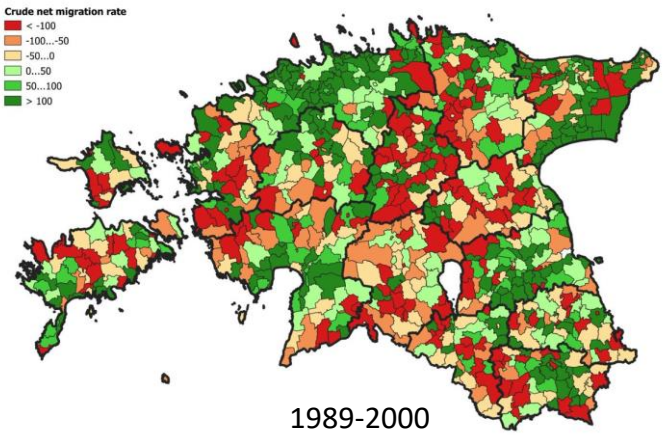

1989-2000

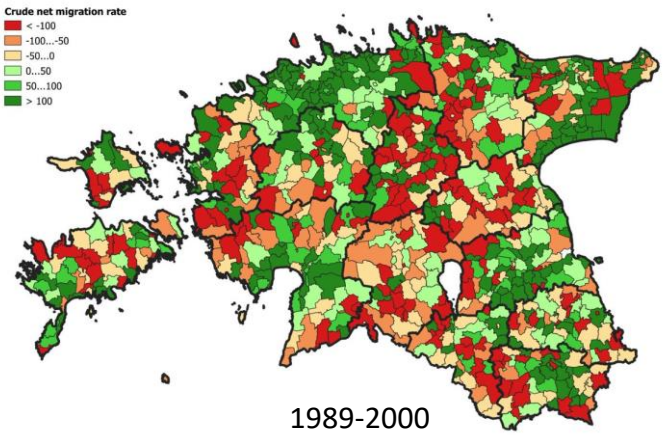

1989-2000

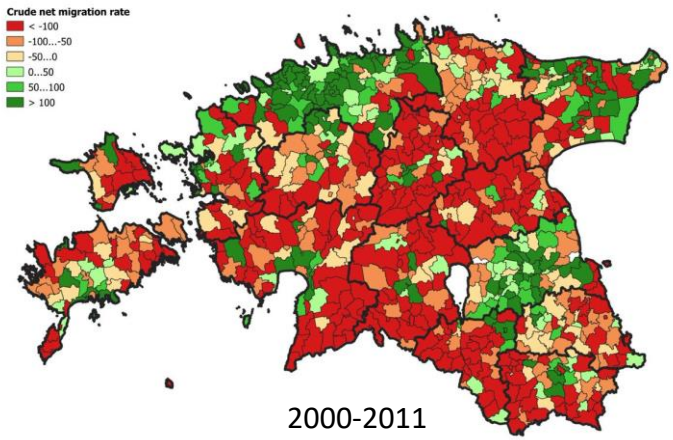

2000-2011

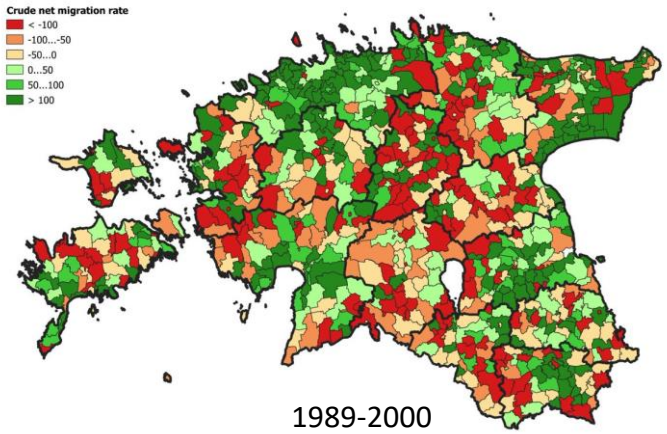

1989-2000

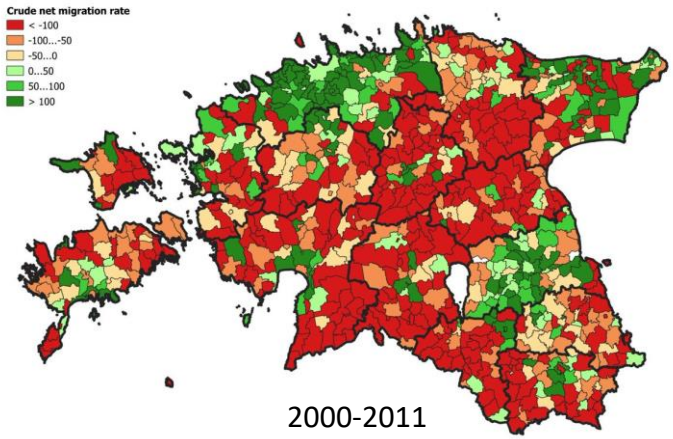

2000-2011

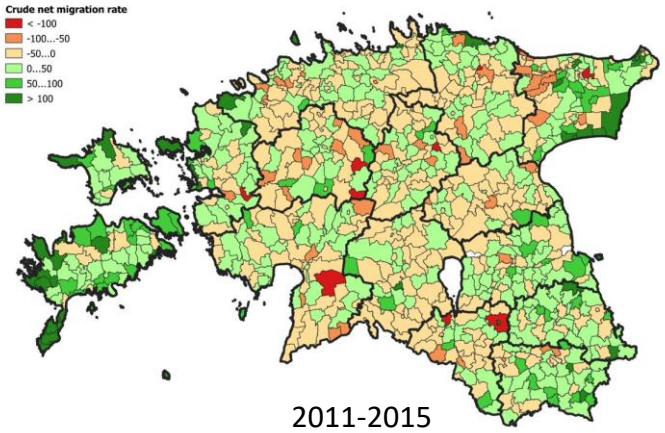

2011-2015

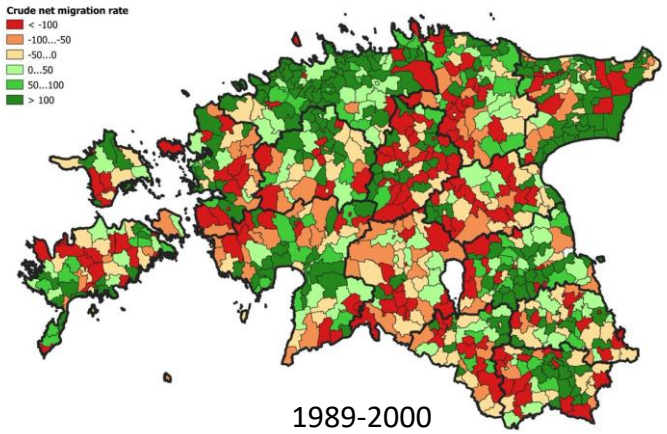

1989-2000

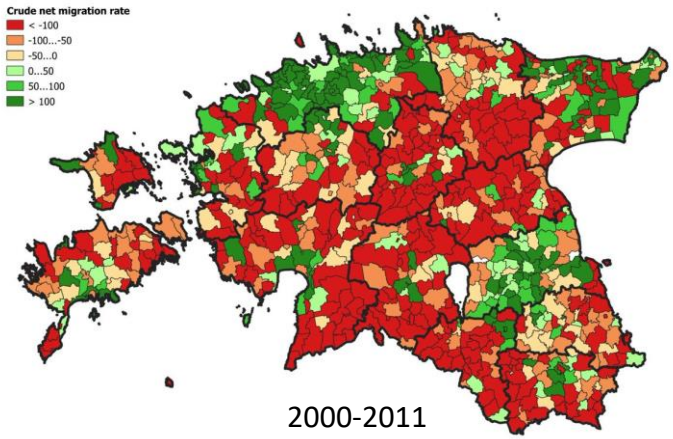

2000-2011

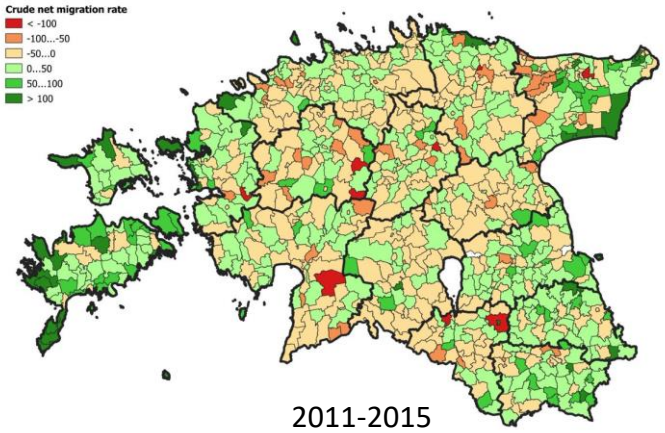

2011-2015

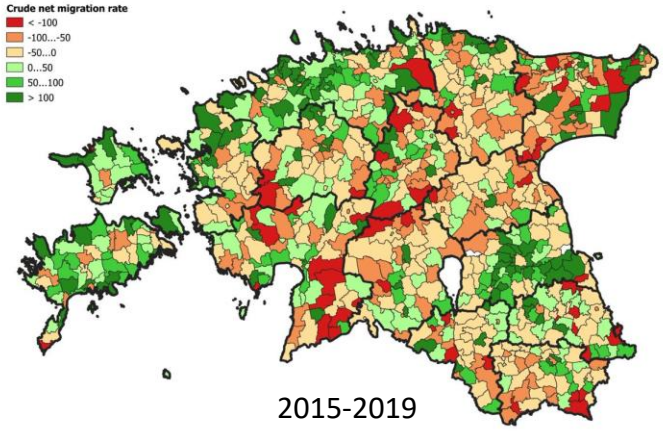

2015-2019

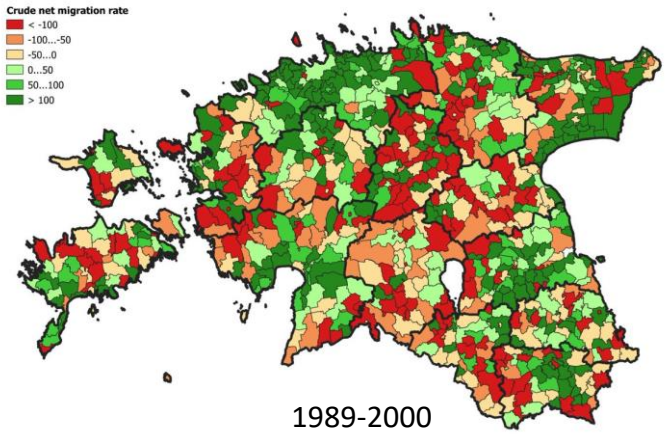

1989-2000

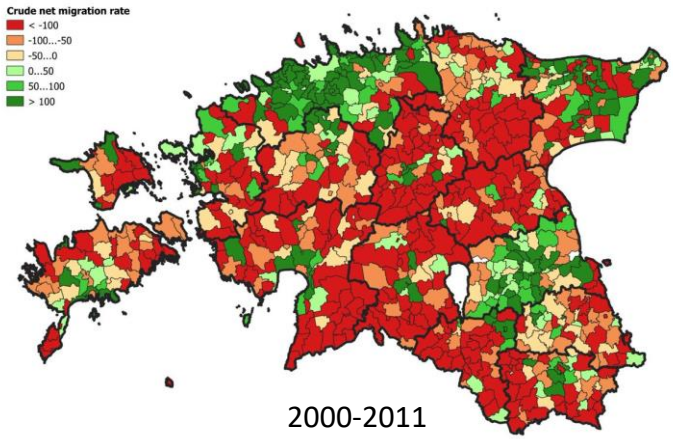

2000-2011

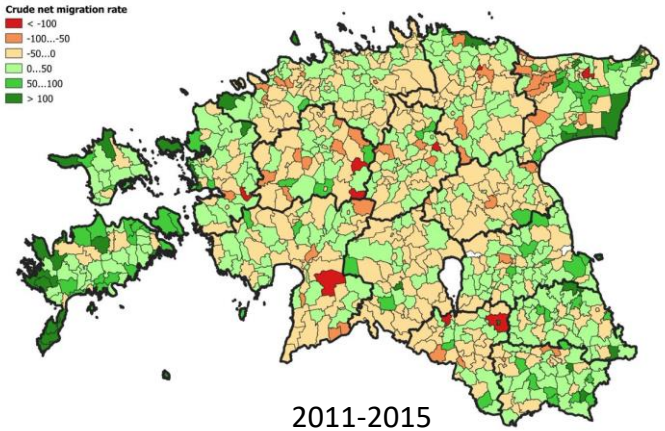

2011-2015

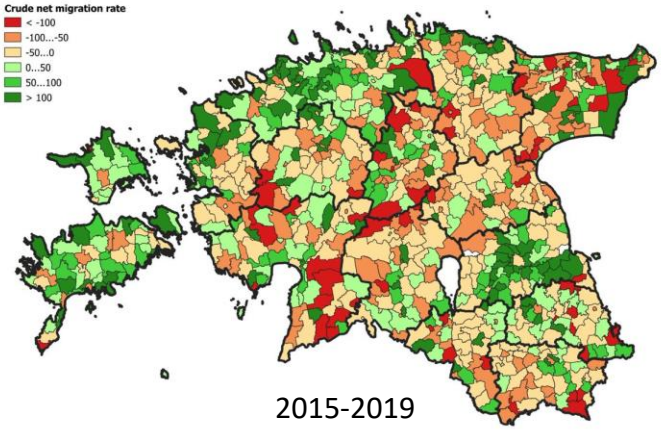

2015-2019

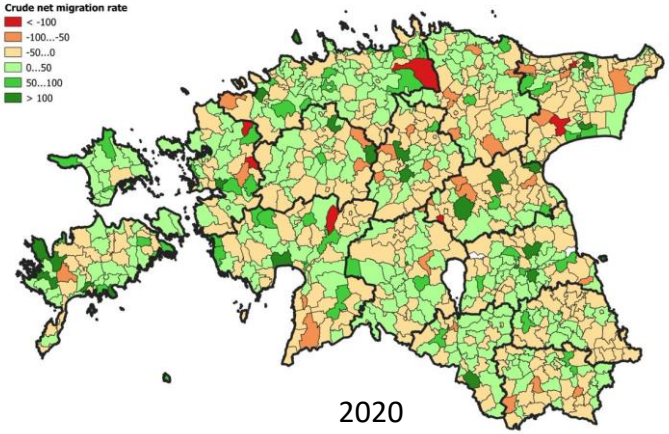

2020

IMO
INFOTEHNOLOOGILINE
MOBIILSUSOBSERVATOORIUM

KOV rahvastikuprognoosid

KOV rahvastikuprognoosid rändekalkulaatoris

- Kaks stsenaariumit kõikide Eesti KOV üksuste kohta
  - Baasstsenaarium rändeta
  - Rände baasstsenaarium
- Stsenaariumite metoodika: Allan Puur, Rivo Noorkõiv, Tiit Tammaru
- Rahvastikuprognoosi koostamine: Janis Zalite, Kadi Kalm, Tiit Tammaru

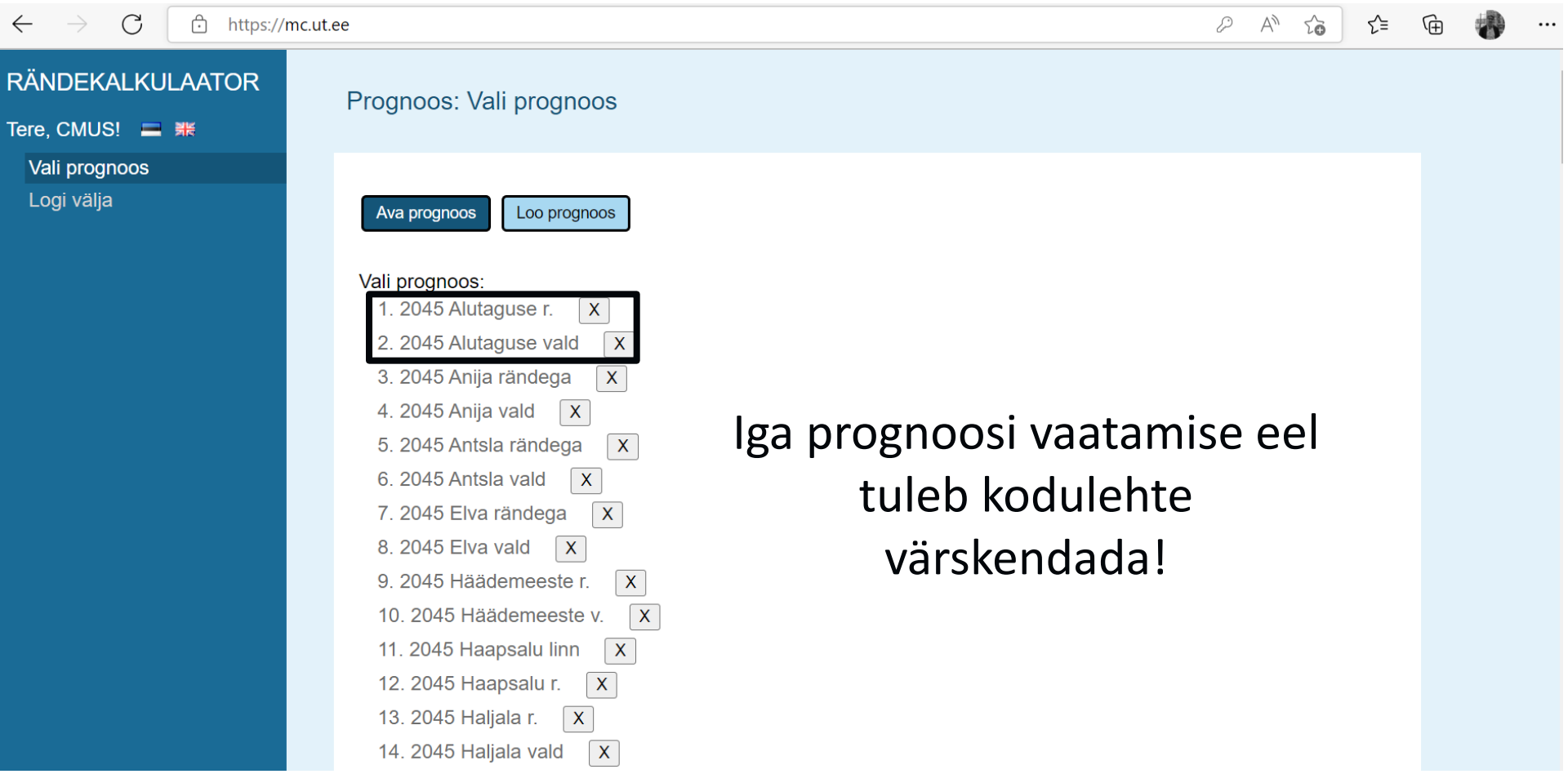
https://mc.ut.ee
RÄNDEKALKULAATOR
Tere, CMUS!
Vali prognoos
Logi välja
Prognoos: Vali prognoos
Ava prognoos
Loo prognoos
Vali prognoos:
1. 2045 Alutaguse r. X
2. 2045 Alutaguse vald X
3. 2045 Anija rändega X
4. 2045 Anija vald X
5. 2045 Antsla rändega X
6. 2045 Antsla vald X
7. 2045 Elva rändega X
8. 2045 Elva vald X
9. 2045 Häädemeeste r. X
10. 2045 Häädemeeste v. X
11. 2045 Haapsalu linn X
12. 2045 Haapsalu r. X
13. 2045 Haljala r. X
14. 2045 Haljala vald X
Iga prognoosi vaatamise eel tuleb kodulehte värskendada!

Eesti rahvaarvu muutus 2021–2045

KOV prognoosid summeeritult

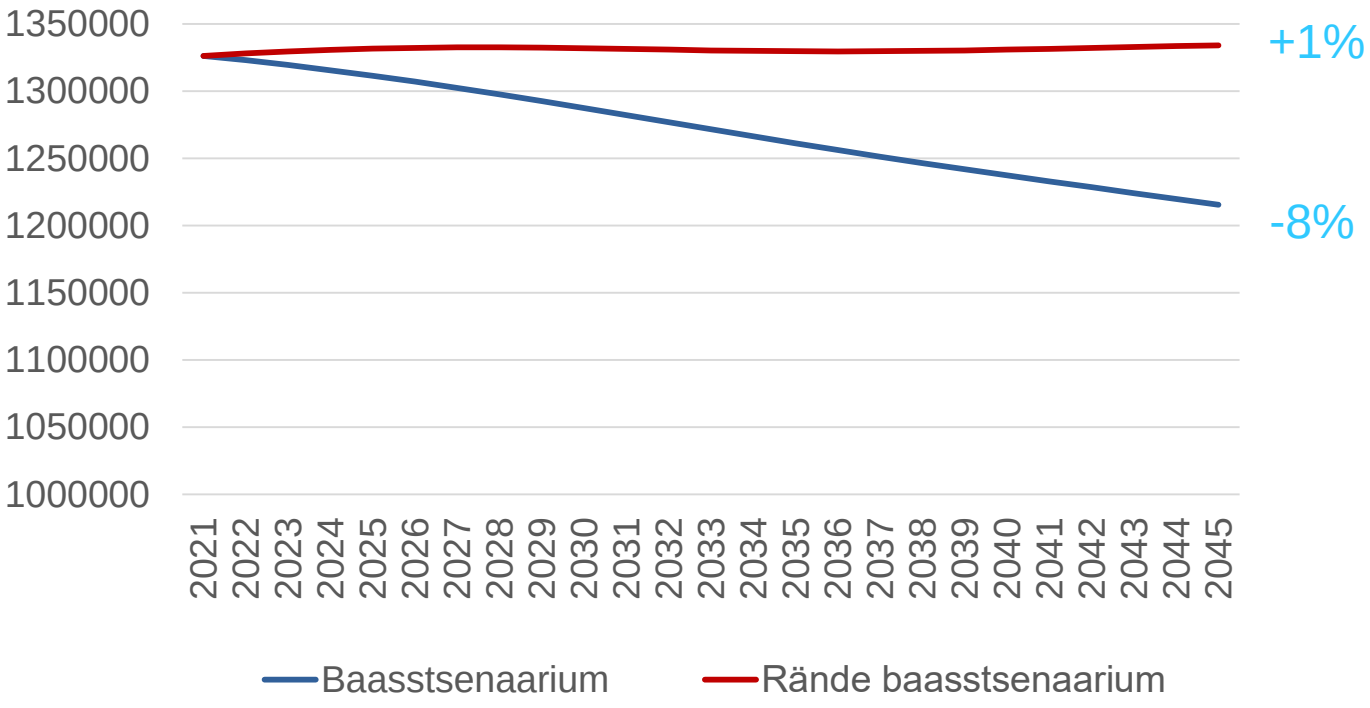

KOV rahvaarvu muutus 2021–2045

Baasstsenaarium ilma rändeta

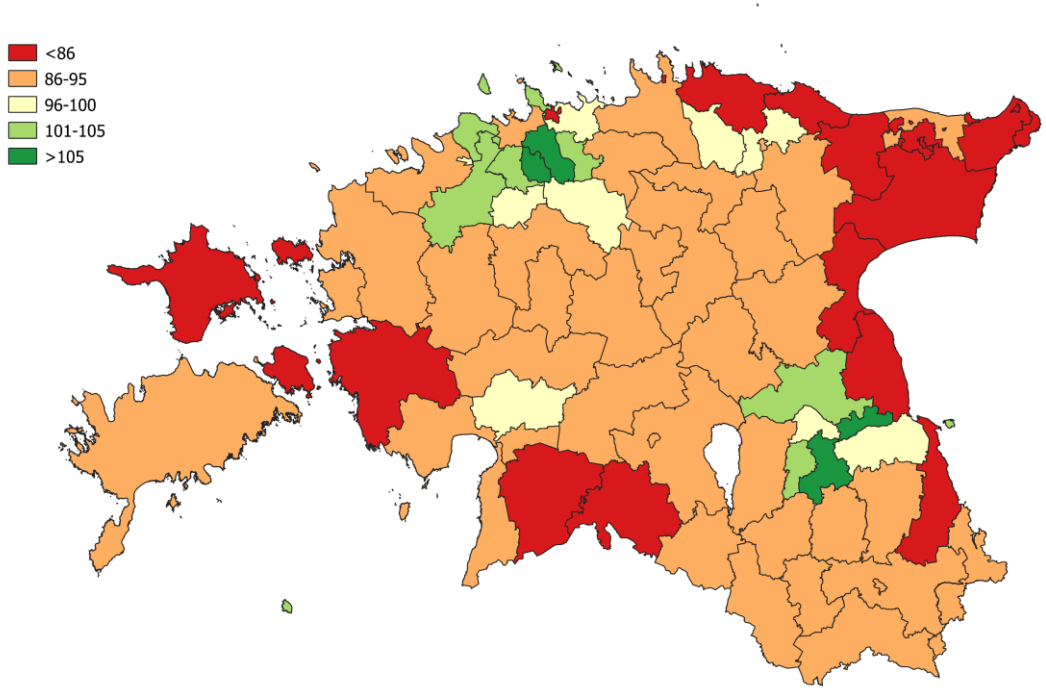

KOV rahvaarvu muutus 2021–2045

Rände baasstsenaarium

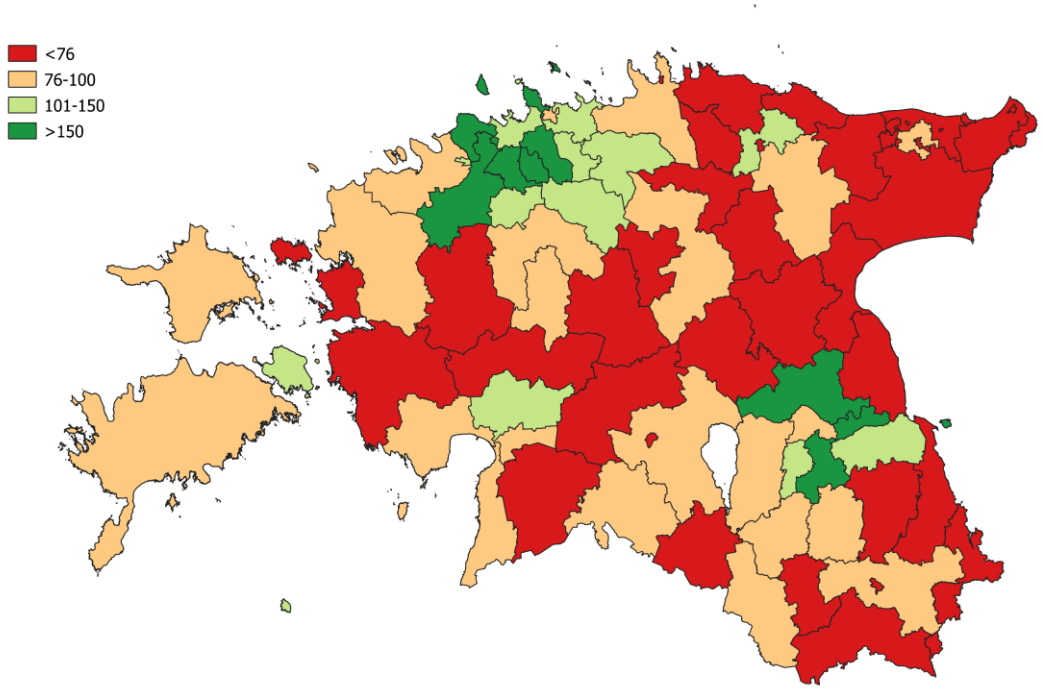

Ruumilised muutused emakeele alusel

Eestlaste osakaal, %

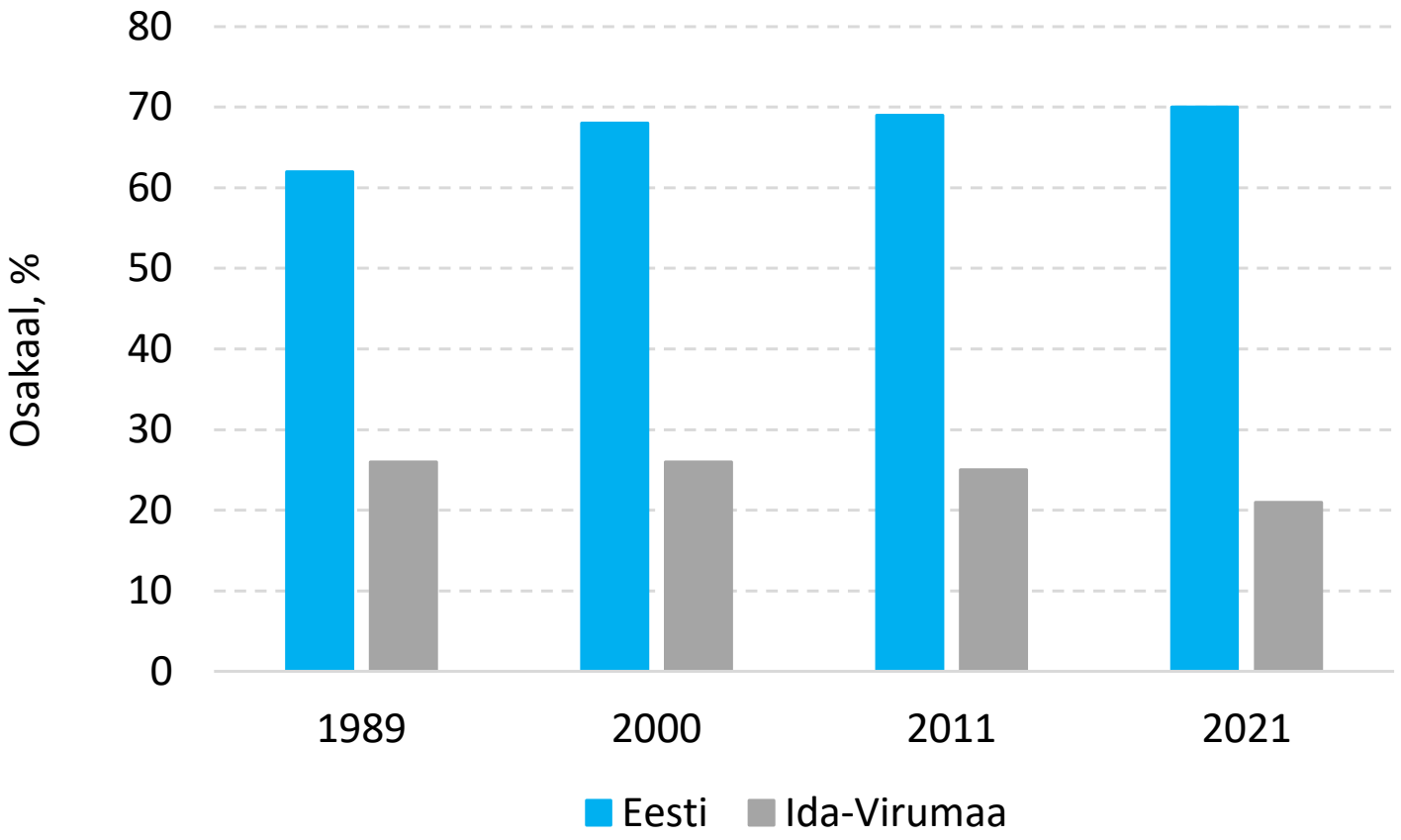

Allikas: Statistikaamet

Eestlaste osakaal, %

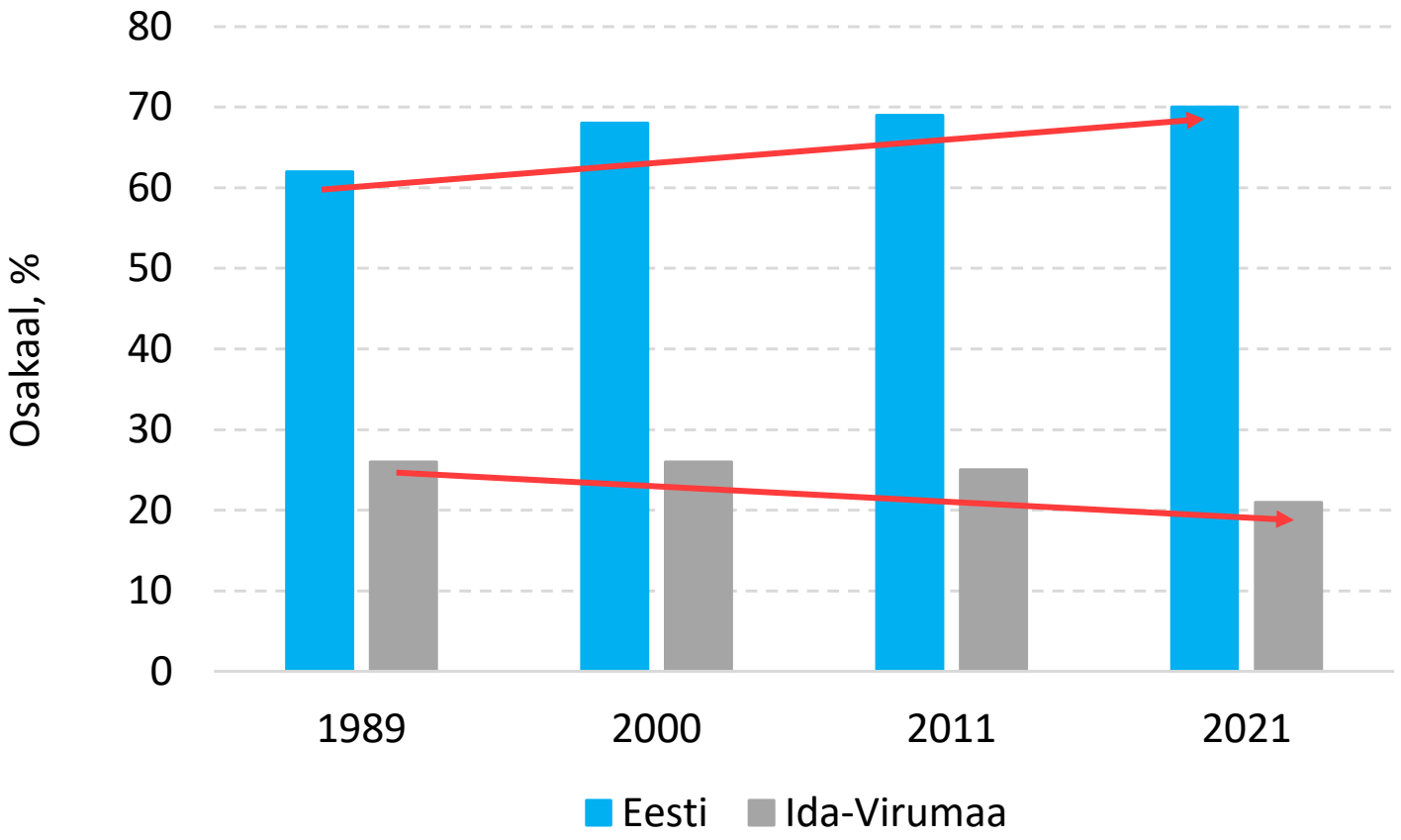

Allikas: Statistikaamet

Vene emakeelega inimeste osakaal kantides (%), 1989

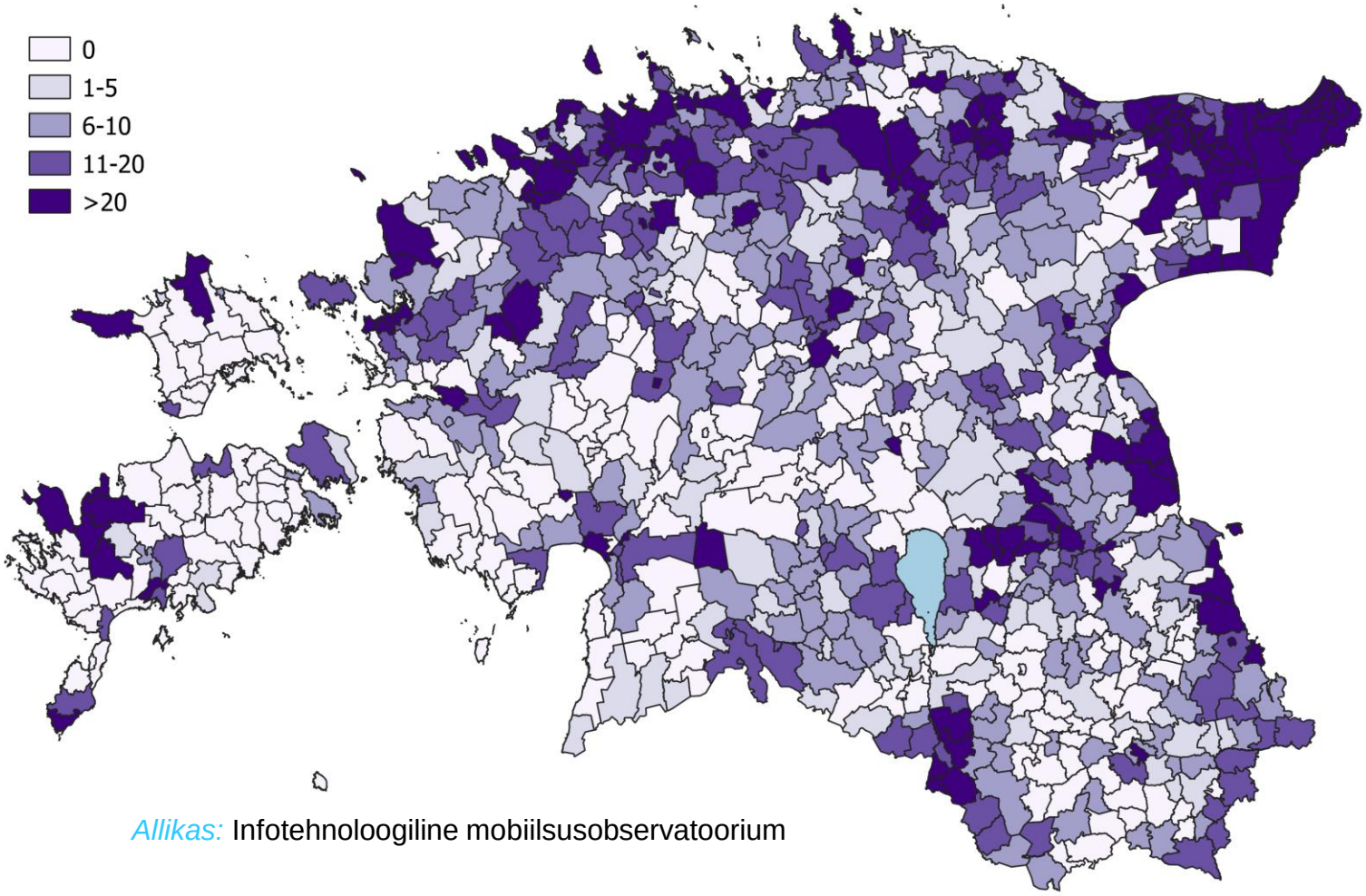

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

Vene emakeelega inimeste osakaal kantides (%), 2000

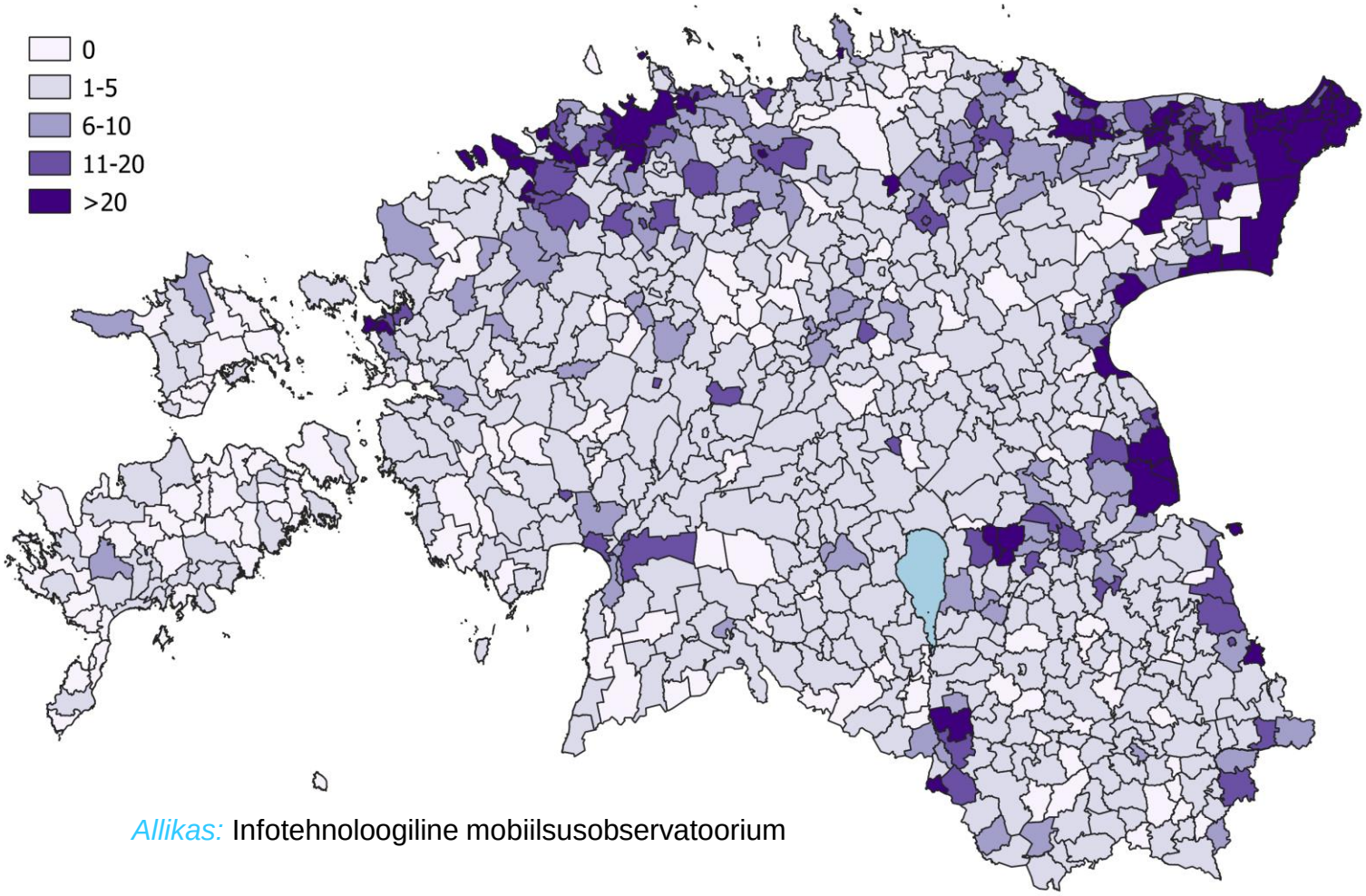

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

Vene emakeelega inimeste osakaal kantides (%), 2011

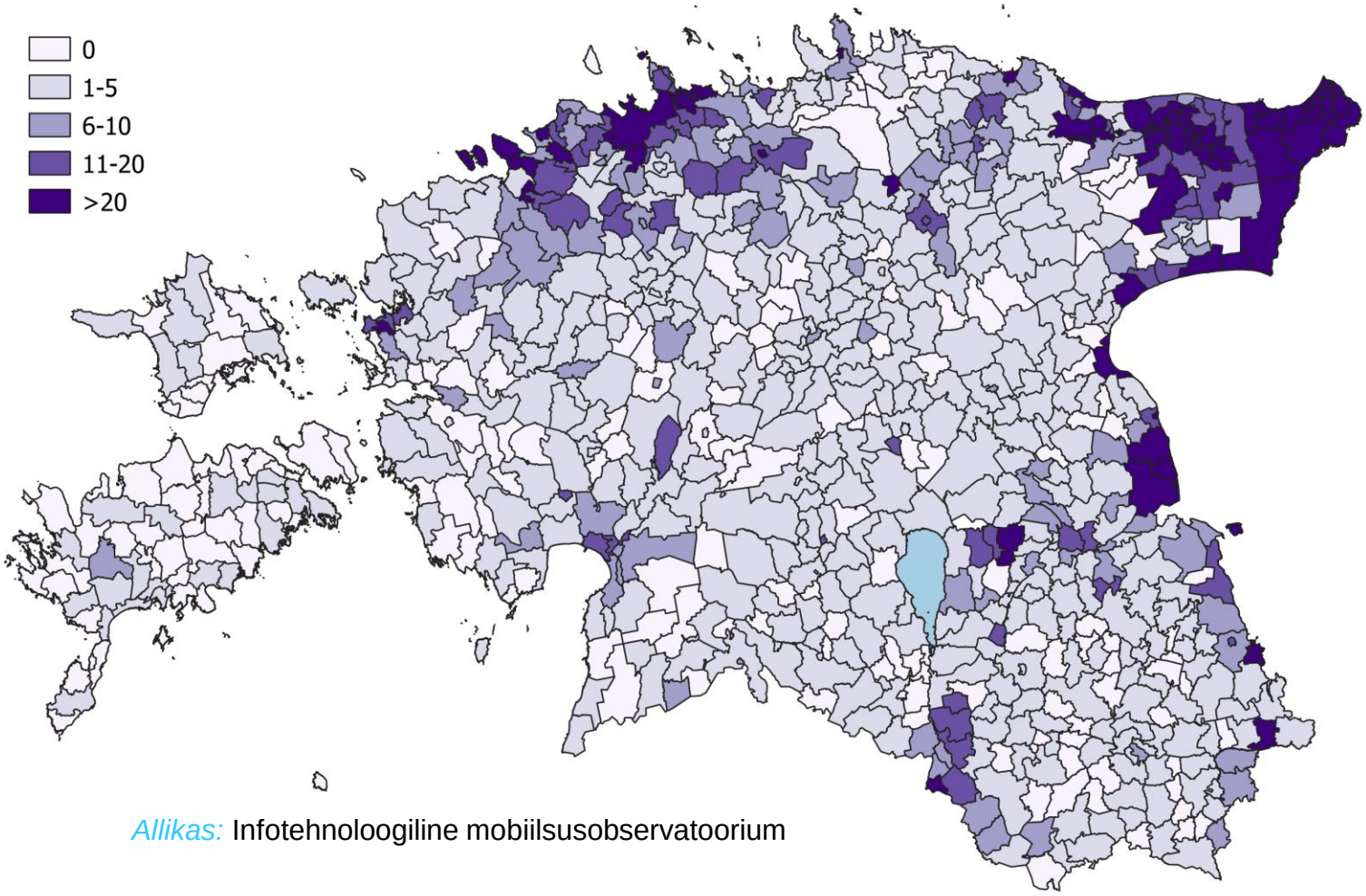

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

Vene emakeelega inimeste osakaal kantides (%), 2021

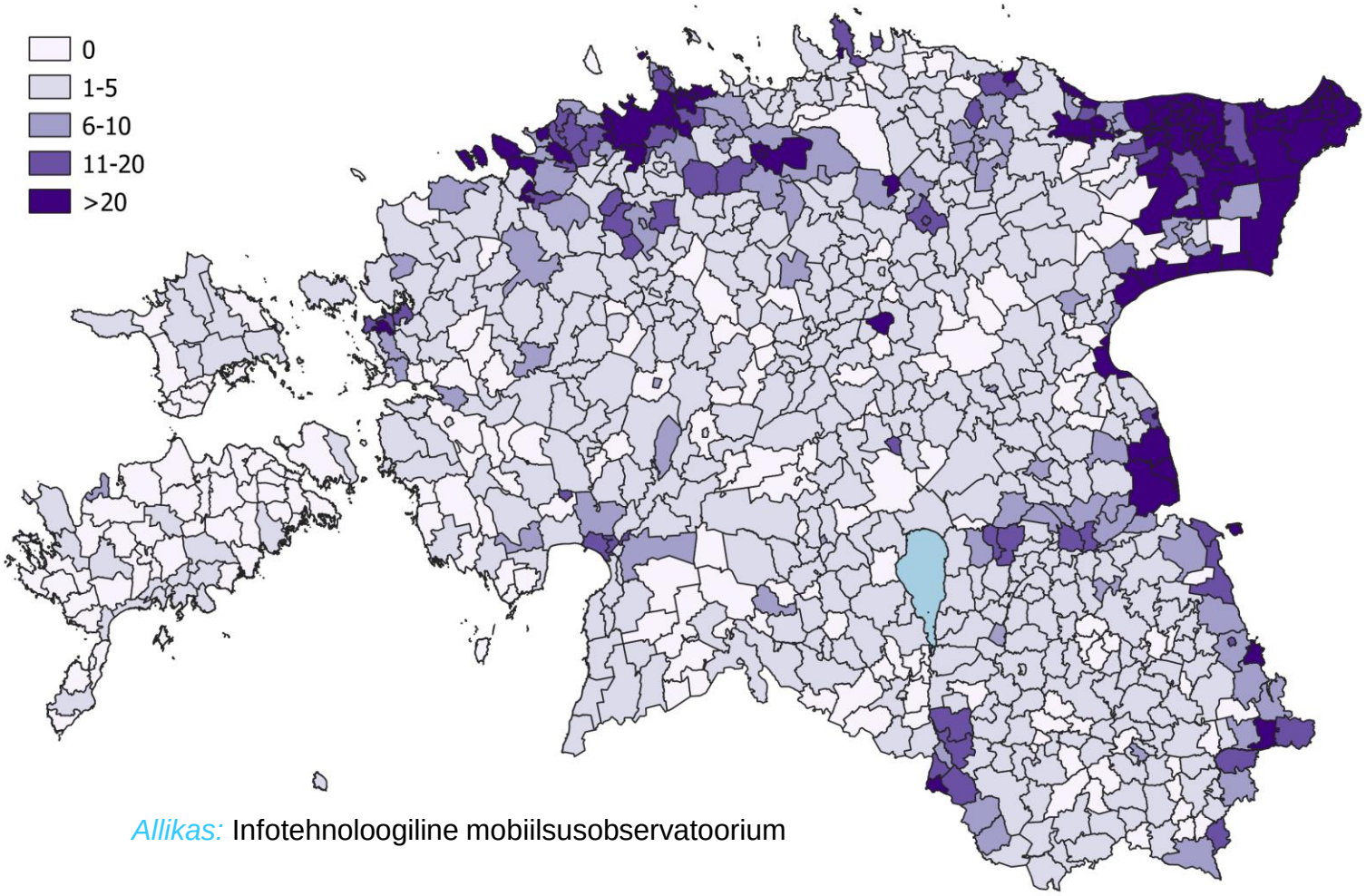

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

Ruumilise eraldumise indeks

- Eesti kantide vahel: 57
- Tallinna asumite vahel: 42

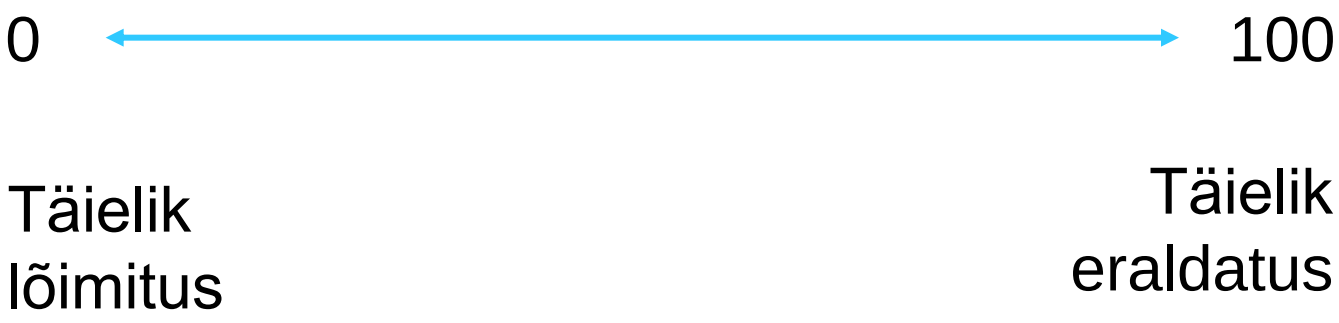

Elukohaerinevused emakeele alusel Tallinnas, 1989–2021

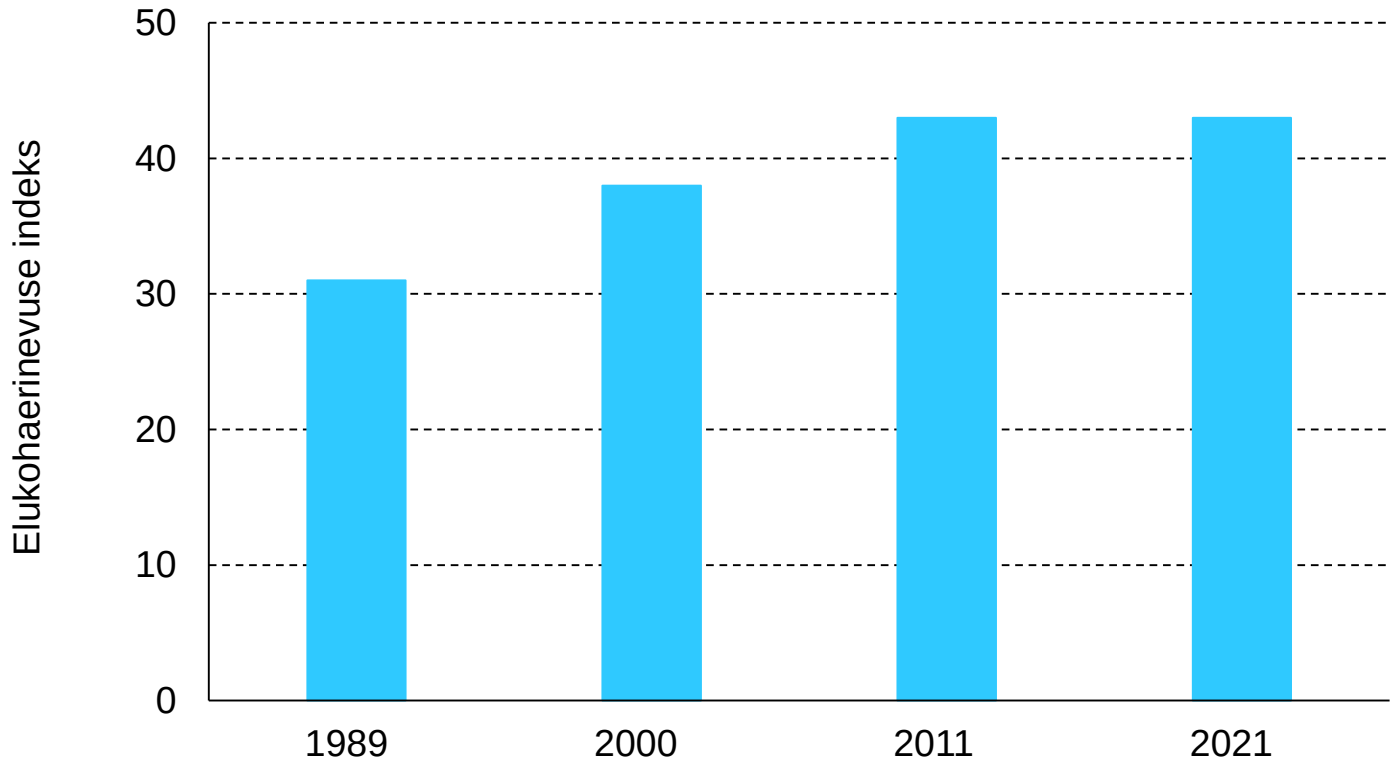

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

Rahvuste osakaalu muutus, 1989=100%

Ida-Virumaa

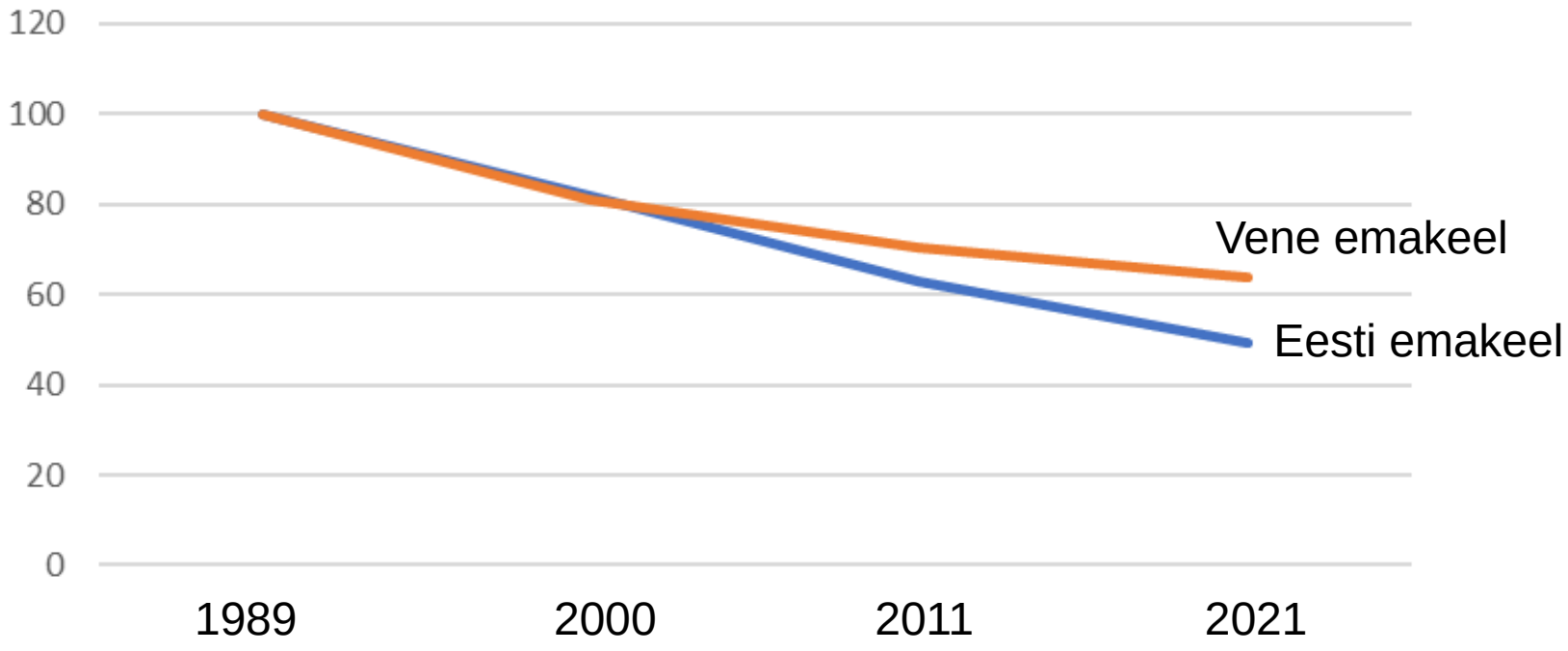

Allikas: Statistikaamet

Rahvuste osakaalu muutus, 1989=100%

Ida-Virumaa

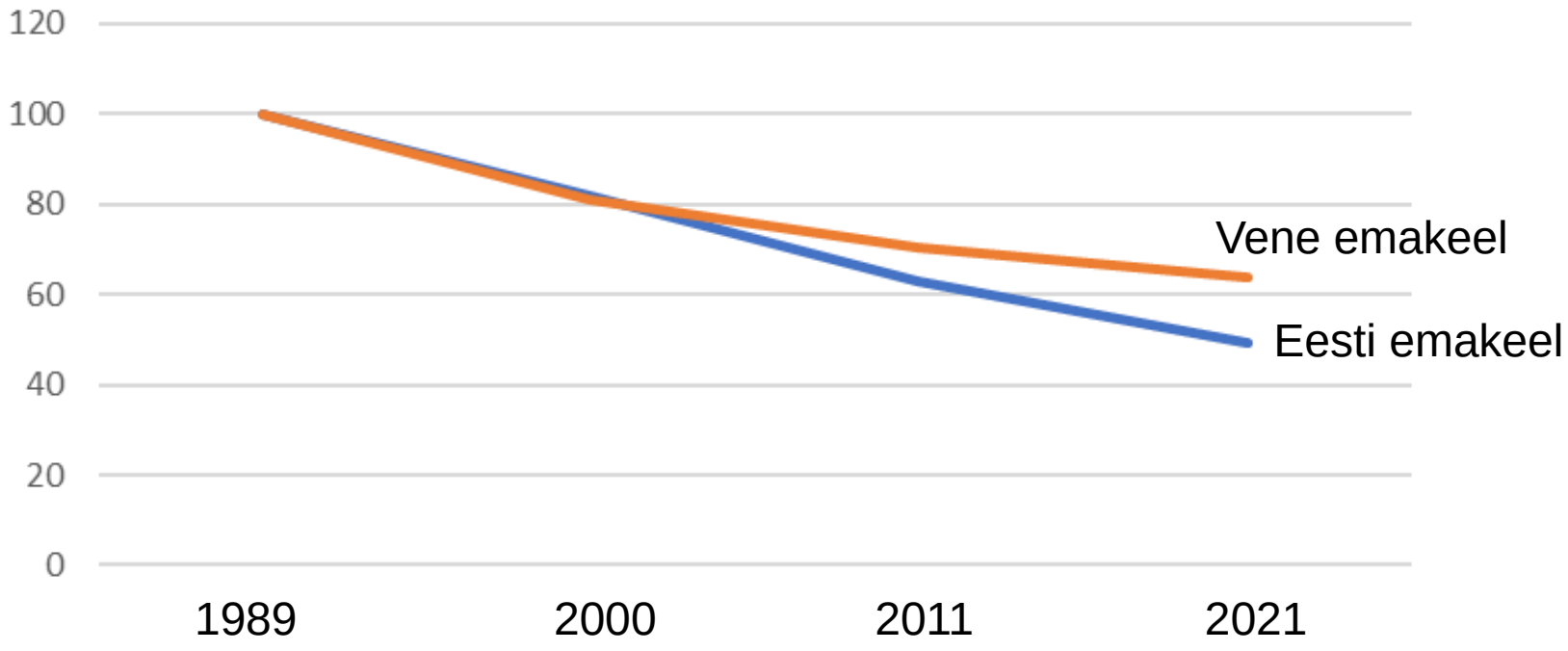

Allikas: Statistikaamet

Rahvuste osakaalu muutus, 1989=100%

Lasnamäe

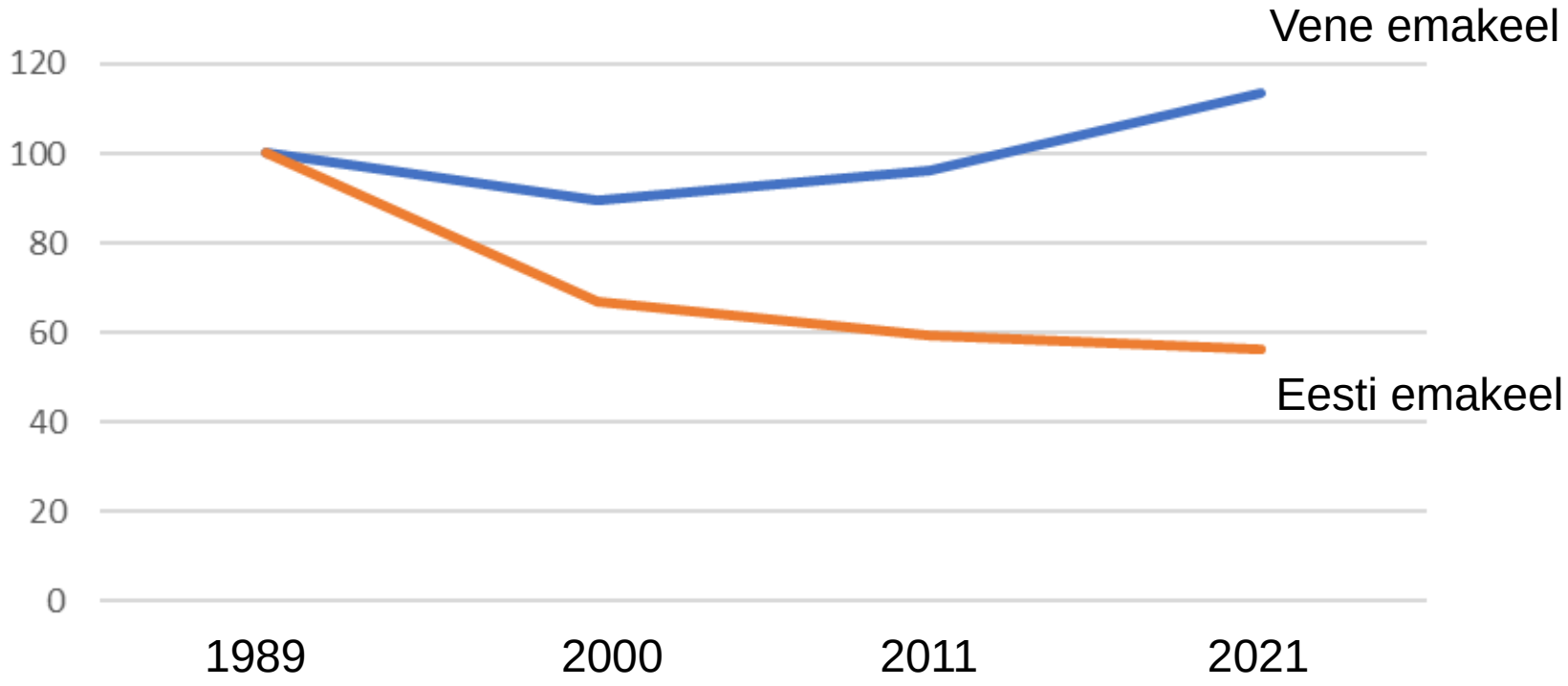

Allikas: Statistikaamet

Rahvuste osakaalu muutus, 1989=100%

Põhja-Tallinn

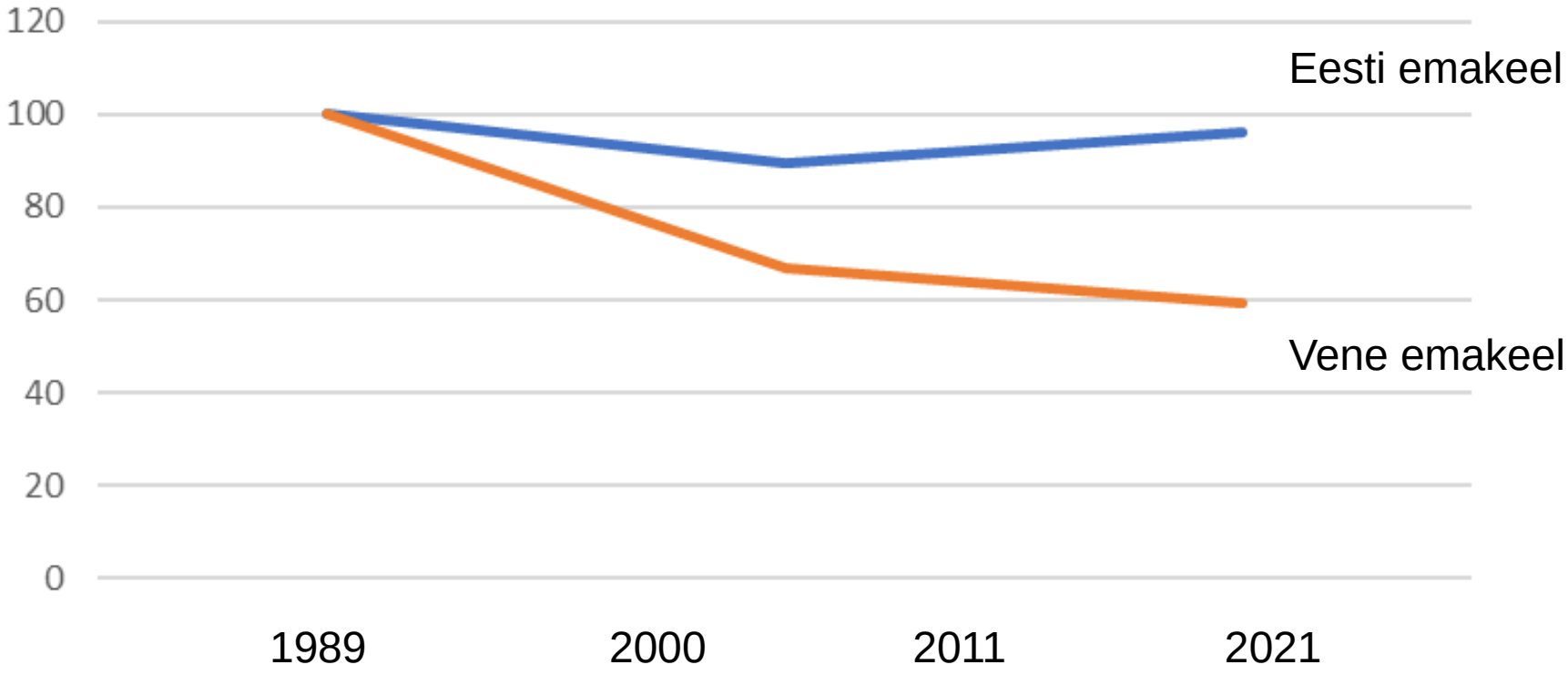

Allikas: Statistikaamet

Vene emakeelega inimeste osakaal Tallinna asumites (%), 1989

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

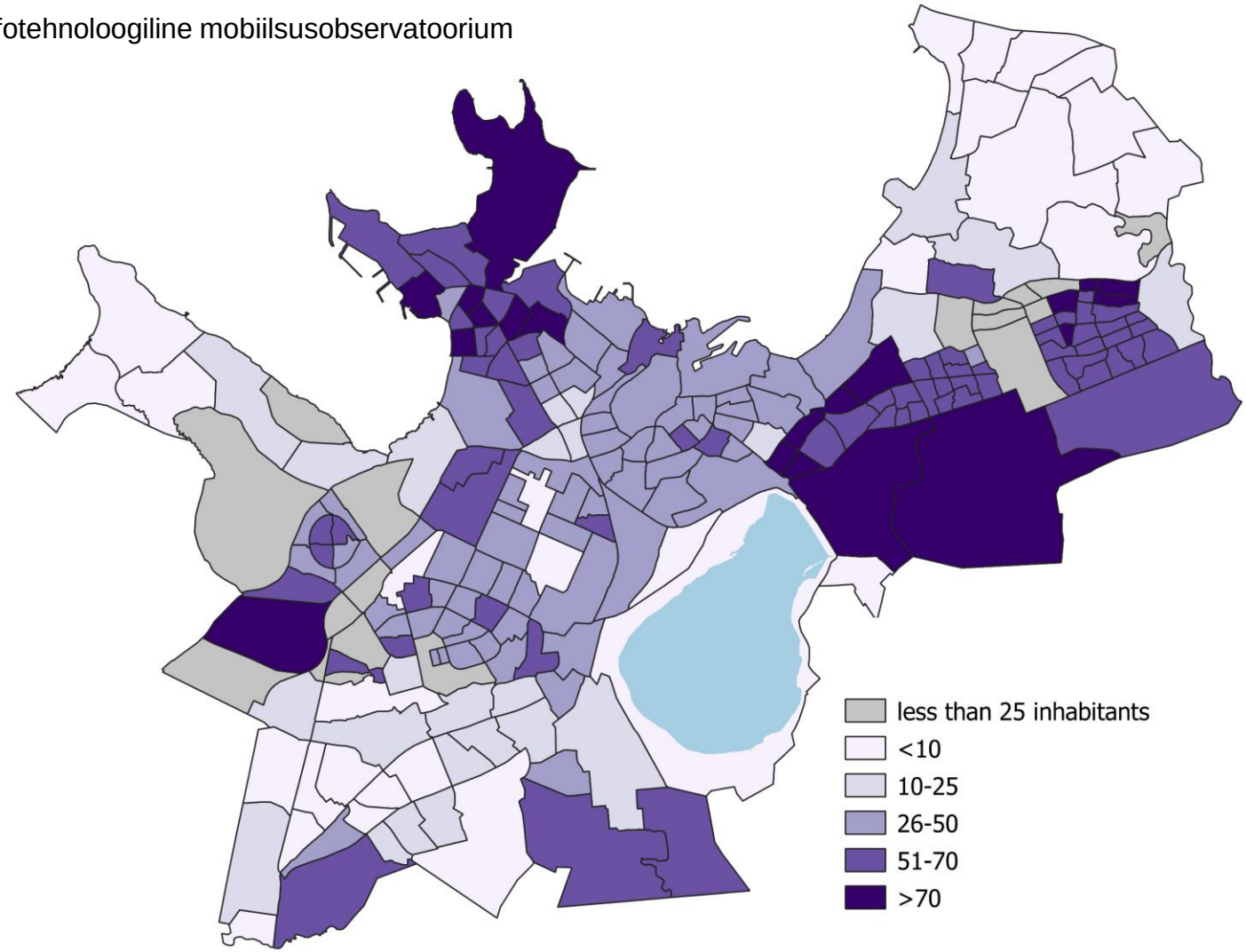

Vene emakeelega inimeste osakaal Tallinna asumites (%), 2000

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

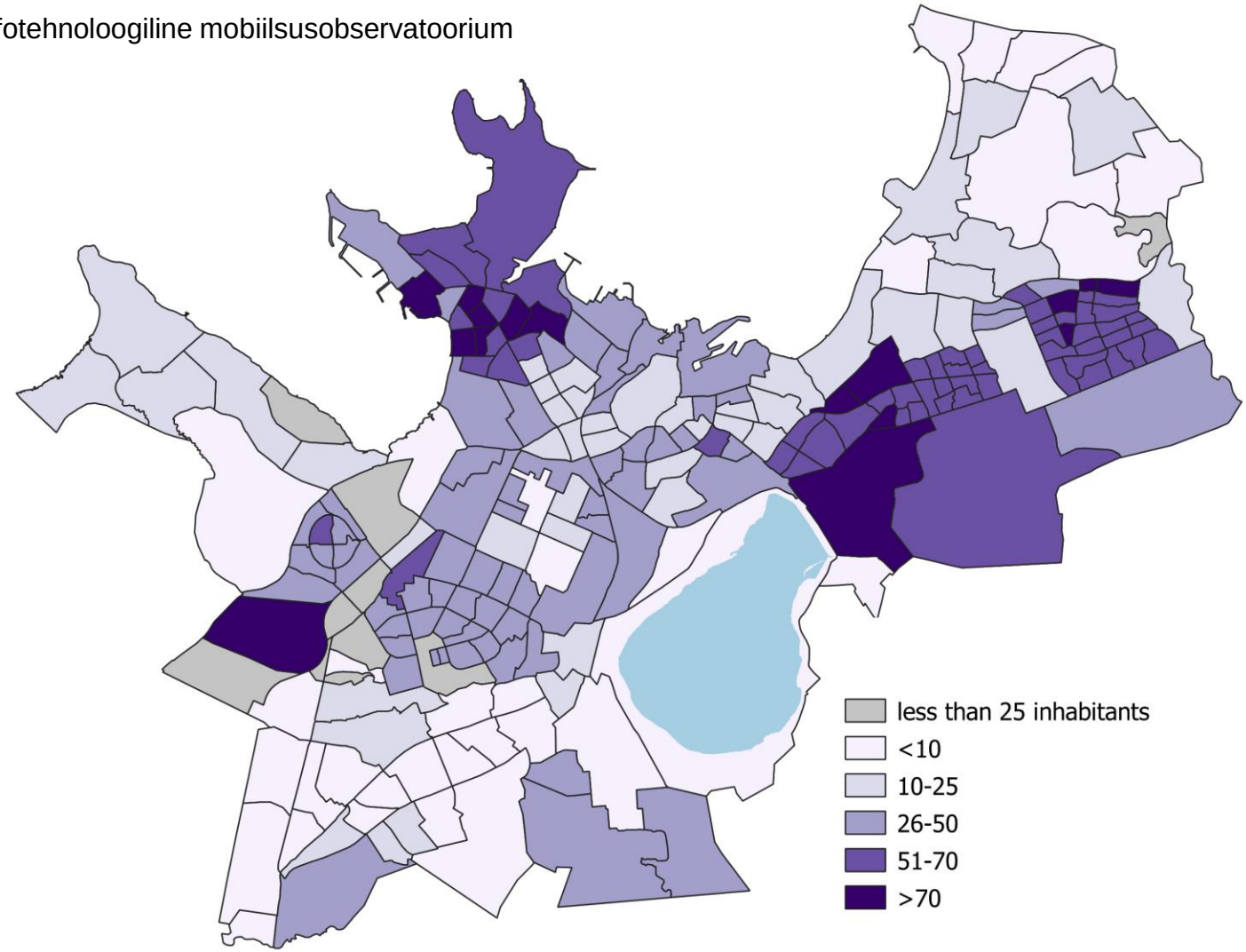

Vene emakeelega inimeste osakaal Tallinna asumites (%), 2011

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

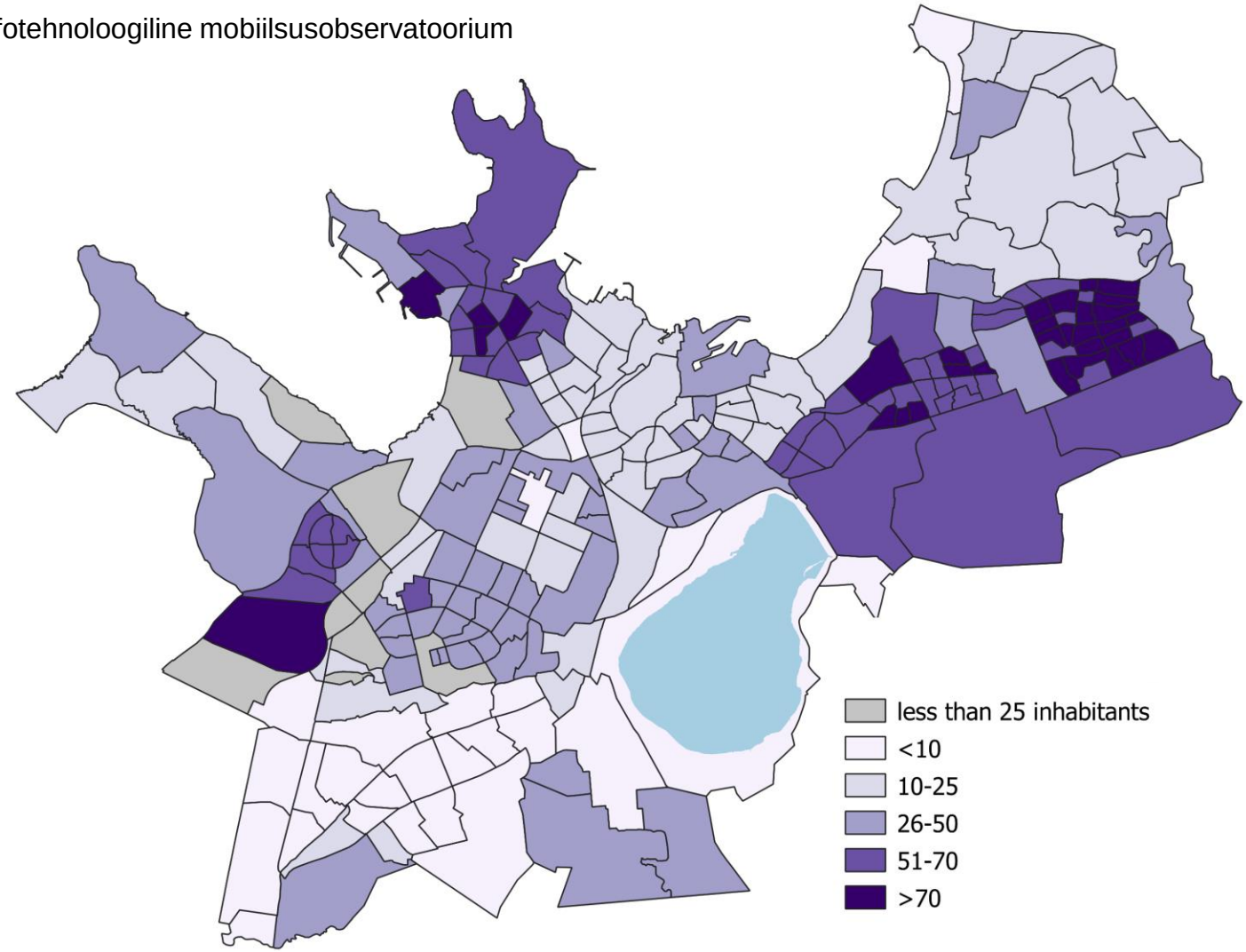

Vene emakeelega inimeste osakaal Tallinna asumites (%), 2021

Allikas: Infotehnoloogiline mobiilsusobservatoorium

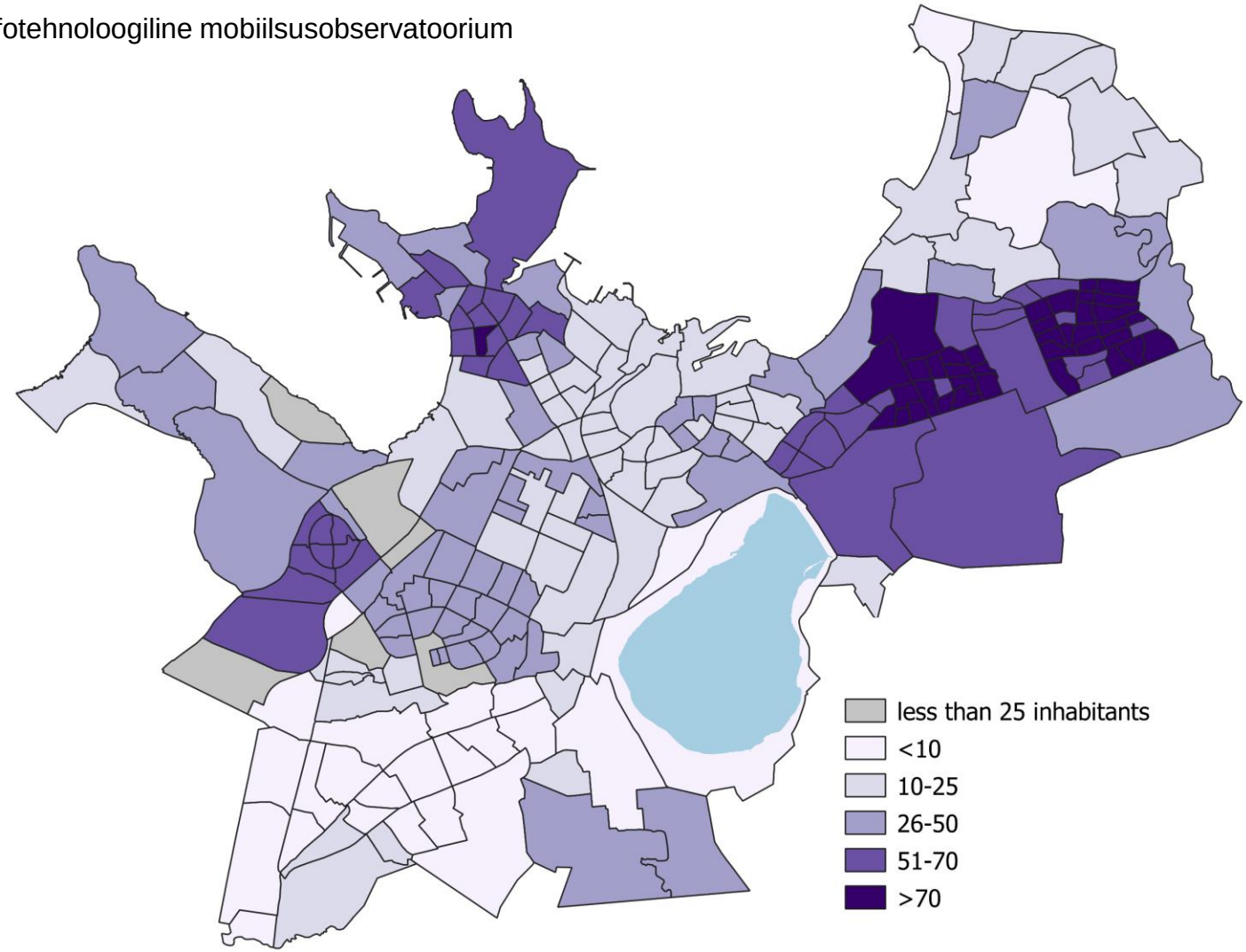

Tallinna asumite muutused emakeele alusel, 1989–2020

Autor: Kadi Kalm

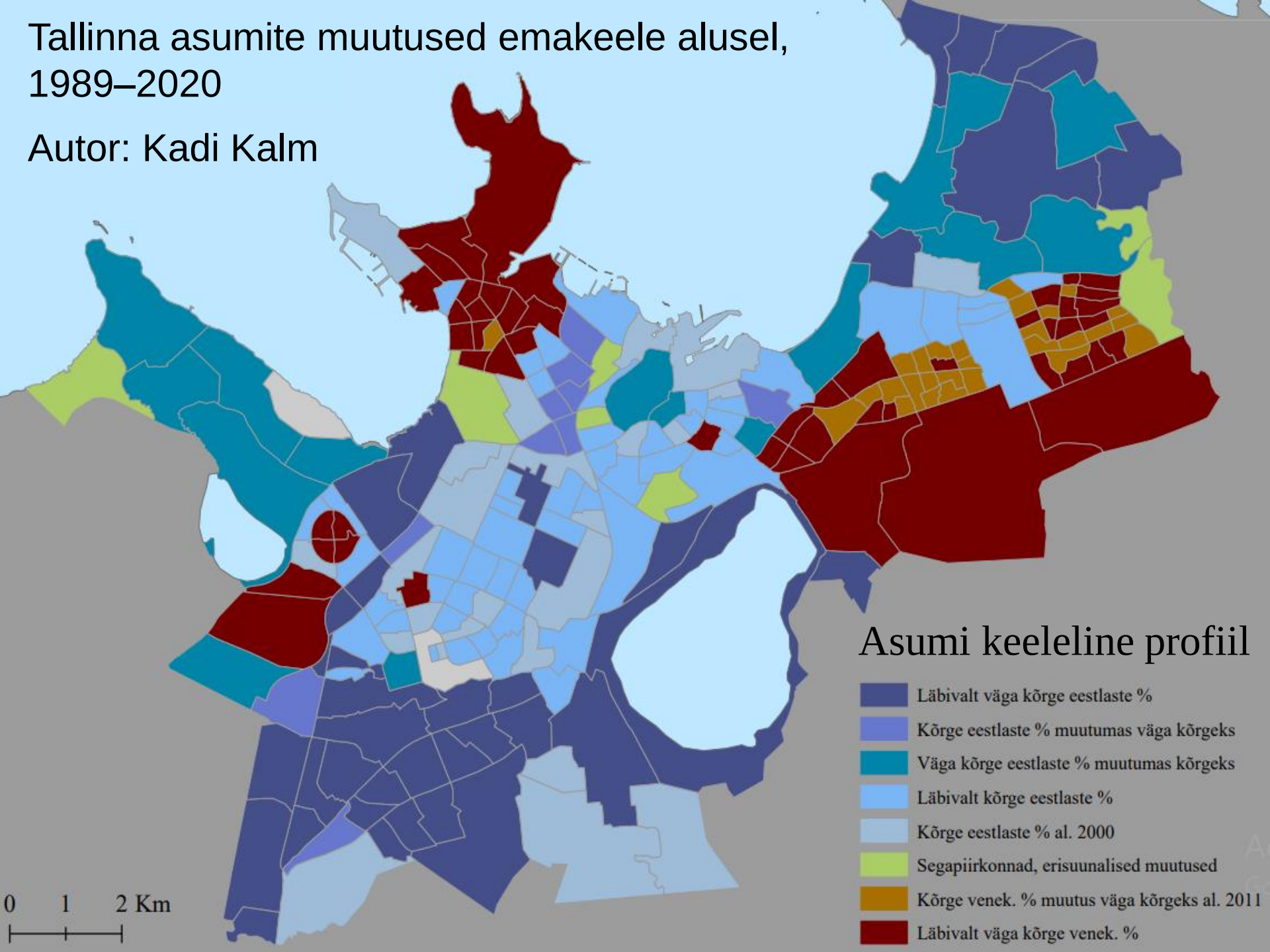

Kalamaja ja Priisle elanike päevateed

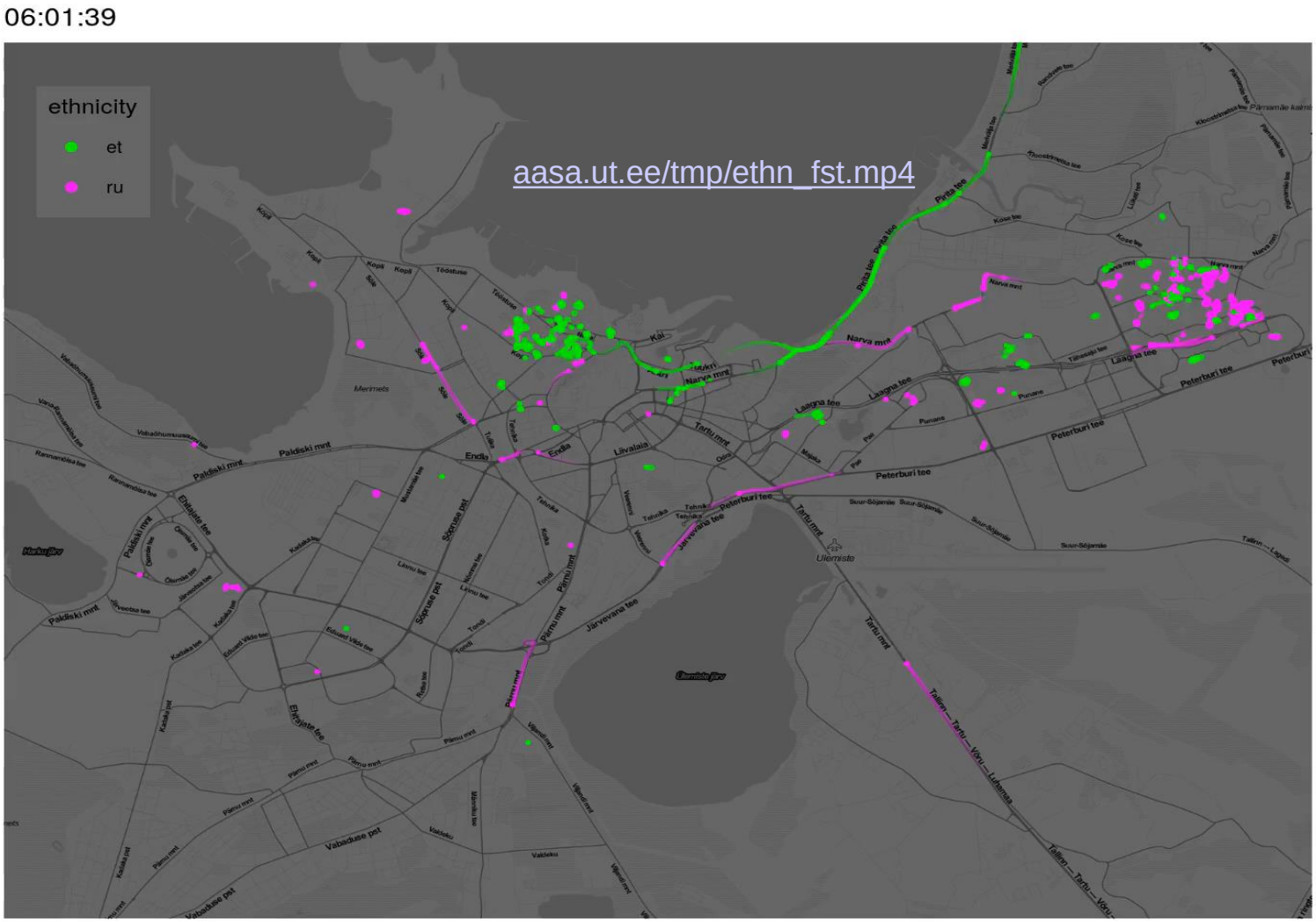

Animatsiooni autor Anto Aasa

IMO
INFOTEHNOLOOGILINE
MOBIILSUSOBSERVATOORIUM

Kokkuvõtteks

Eesti Gegraafia Seltsi aastakoosolek
Tallinn, 10. aprill 2022

- **Järgilinnastumine**
  - 30-aasta perioodi jooksul on olnud valdav linnastumine, eriti ränne Tallinnasse
  - Tingitud noorte täisealiste rändest
  - Rändeeas suured noorte täisealiste põlvkonnad
- **Vastulinnastumine**
  - Süvenenud aeglasema majanduskasvu ajal, sh pandeemia ajal
  - Tingitud 30+ vanuste ja perede rändest, eriti pandeemia ajal
  - Süvenenud haritumate ja kõrgema sissetulekuga inimeste seas

IMO
INFOTEHNOLOOGILINE
MOBIILSUSOBSERVATOORIUM

Suur tänu!

Tiit Tammaru
Tartu Ülikool
Teaduste Akadeemia uurija-professor

Koostöös: Kadi Kalm, Jaak Kliimask, Jānis Zālīte